

Allmänna motioner om taxering, skattebetalning och folkbokföring

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet allmänna motioner om taxering, skattebetalning och folkbokföring.

Motionerna innehåller förslag som rör skatte- och avgiftskontrollen, betalning av skatt och avgift, inbetalning på fel skattekonto, behovet av synliga skatter, skattetillägg, skatteflyktslagen, tredjemansrevision och skattenämnderna. Vidare finns förslag som rör folkbokföringsfrågor, skyddet för personuppgifter, ID-kortens utformning samt Skatteverkets kontroll vid hinderprövning.

Utskottet avstyrker motionerna.

Till betänkandet har avlämnats 3 reservationer (s, v, mp) och 4 särskilda yttranden (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Skatte- och avgiftskontroll m.m.	6
Betaling av skatter och avgifter	19
Inbetalning på fel skattekonto	26
Skriftliga svar från Skatteverket	28
Synliga skatter	29
Skattetillegg	32
Skatteflyktslagen	35
Tredjemansrevision	37
Skattenämnderna	38
Folkbokföringsfrågor	39
Folkbokföring av barn	42
Skyddade personuppgifter	44
ID-kort	47
Skenäktenskap	49
Reservationer	51
1. Skatte- och avgiftskontroll m.m., punkt 1 (s, v, mp)	51
2. Inbetalning på fel skattekonto, punkt 3 (v)	54
3. Skatteflyktslagen, punkt 7 – motiveringen (s, v, mp)	55
Särskilda yttranden	56
1. Skatte- och avgiftskontroll m.m., punkt 1 (v)	56
2. Betaling av skatter och avgifter, punkt 2 (s, v, mp)	56
3. Skriftliga svar från Skatteverket, punkt 4 (v)	57
4. Folkbokföringsfrågor, punkt 10 (s)	57
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	59
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	59

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skatte- och avgiftskontroll m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Fi299 yrkandena 46–55, 2009/10:Sk208, 2009/10:Sk220, 2009/10:Sk226, 2009/10:Sk248 yrkandena 1–5, 2009/10:Sk250, 2009/10:Sk255, 2009/10:Sk262, 2009/10:Sk275, 2009/10:Sk281, 2009/10:Sk284, 2009/10:Sk285, 2009/10:Sk291, 2009/10:Sk322, 2009/10:Sk332, 2009/10:Sk336, 2009/10:Sk340 yrkandena 1–3, 2009/10:Sk341, 2009/10:Sk342 yrkande 2, 2009/10:Sk396, 2009/10:Sk406 yrkandena 1 och 2, 2009/10:Sk407 yrkandena 1, 2 och 7, 2009/10:Sk412 yrkande 6, 2009/10:Sk481 yrkandena 1–5, 7 och 9, 2009/10:Sk485, 2009/10:Sk496, 2009/10:Sk515, 2009/10:Sk523 yrkandena 1–4, 2009/10:Sk531, 2009/10:Sk556, 2009/10:Ju409 yrkande 9, 2009/10:Sf322 yrkande 2 och 2009/10:N476 yrkande 5.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Betalning av skatter och avgifter

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk218, 2009/10:Sk231 yrkande 1, 2009/10:Sk233, 2009/10:Sk238, 2009/10:Sk277, 2009/10:Sk286, 2009/10:Sk301, 2009/10:Sk330, 2009/10:Sk383, 2009/10:Sk400 yrkande 1, 2009/10:Sk446, 2009/10:Sk453, 2009/10:Sk471 och 2009/10:Sk545.

3. Inbetalning på fel skattekonto

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk210 yrkande 3, 2009/10:Sk264 och 2009/10:Sk305.

Reservation 2 (v)

4. Skriftliga svar från Skatteverket

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sk210 yrkande 2.

5. Synliga skatter

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk294, 2009/10:Sk308, 2009/10:Sk363, 2009/10:Sk391, 2009/10:Sk415, 2009/10:Sk430 yrkandena 1 och 2, 2009/10:Sk461, 2009/10:Sk540 och 2009/10:Sk548 yrkandena 1–3.

6. Skattetillegg

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk368, 2009/10:Sk536 och 2009/10:Sk546.

7. Skatteflyktslagen

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sk387.

Reservation 3 (s, v, mp) – motiveringen

8. Tredjemansrevision

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sk553.

9. Skattenämnderna

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sk509.

10. Folkbokföringsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk306, 2009/10:Sk353, 2009/10:Sk433 och 2009/10:Sk506.

11. Folkbokföring av barn

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk283, 2009/10:Sk454, 2009/10:Sk487 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:Sk533.

12. Skyddade personuppgifter

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Sk202, 2009/10:Sk228 och 2009/10:Sk314.

13. ID-kort

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Fi242 yrkande 2, 2009/10:Sk372 och 2009/10:Sf346 yrkande 1.

14. Skenäktenskap

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sf334 yrkande 3.

Stockholm den 4 mars 2010

På skatteutskottets vägnar

Lars Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Johansson (s), Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s), Ulf Berg (m), Raimo Pärssinen (s), Gunnar Andréén (fp), Lena Asplund (m), Lennart Sacrédeus (kd), Jessica Polfjärd (m), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Karin Nilsson (c), Helena Leander (mp), Gustav Nilsson (m), Hans Olsson (s), Birgitta Eriksson (s) och Åke Sandström (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I det följande behandlar skatteutskottet motioner från allmänna motionstiden hösten 2009. Förslagen rör bestämmelserna om taxering och skattebetalning samt frågor om folkbokföring.

Motsvarande motioner behandlades förra riksmötet i betänkande 2008/09: SkU22 Allmänna motioner om taxering, skattebetalning och folkbokföring.

Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilaga.

Utskottets överväganden

Skatte- och avgiftskontroll m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionärernas förslag om olika tillkännagivanden till regeringen om behovet av att vidta åtgärder i syfte att komma till rätta med skattefusk och skatteundraganden m.m. Jämför reservation 1 (s, v, mp) och särskilt yttrande 1 (v).

Bakgrund

God förvaltning på skatteområdet

Europeiska gemenskapernas kommission har i ett meddelande daterat den 28 april 2009 om god förvaltning i skattefrågor (KOM(2009) 201) slagit fast att den pågående finansiella och ekonomiska krisen sätter allt större press på nationella budgetar och skattesystem och att behovet av internationellt skattesamarbete och gemensamma standarder (t.ex. ”god förvaltning på skatteområdet”) har blivit ett vanligt inslag i internationella diskussioner. I meddelandet anförs att EU:s finansministrar i sitt bidrag till G20:s finansministrars möte den 14 mars 2009 betonade behovet av att skydda det finansiella systemet mot otillräckligt reglerade jurisdiktioner där det saknas öppenhet och samarbete, bl.a. skatteparadis, och efterlyste ett sanktionspaket. De betonade också att det behövs insatser för att uppnå god förvaltning på skatteområdet internationellt (transparens, informationsutbyte och rättvis skattekonkurrens). Detta bekräftades vid Europeiska rådets möte den 19–20 mars 2009. Vid G20:s toppmöte i London den 2 april 2009 kom stats- och regeringscheferna överens om att ingripa mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner, t.ex. skatteparadis, och förklarade att de var beredda att tillgripa sanktioner för att skydda sina offentliga finanser och finanssystem, och att banksekretessens tidevarv var över.

Europaparlamentet har i en resolution den 10 februari 2010 lämnat sitt stöd för arbetet med god förvaltning på skatteområdet och bl.a. insisterat på att automatiskt informationsutbyte ska gälla under alla omständigheter i stället för banksekretess, inbegripet samtliga medlemsstater och deras beroende territorier. Parlamentet välkomnar i detta hänseende kommissionens förslag om administrativt samarbete på skatteområdet eftersom det bl.a. innebär en utvidgning av samarbetet mellan medlemsstaterna till att täcka alla slags skatter, avskaffande av banksekretessen och inrättande av automatiskt utbyte av information som en allmän regel.

Sparandedirektivet

Syftet med sparandedirektivet (2003/48/EG) är att sörja för en effektiv beskattning av inkomster från sparande i form av räntebetalningar över gränserna. Räntebetalningar till förmån för bolag och andra juridiska personer omfattas inte av direktivet. Med räntebetalningar avses räntor som betalats till eller krediterats ett konto och som härrör från fordringar av alla slag. Vidare avses med räntebetalning upplupen eller kapitaliserad ränta i samband med försäljning, återbetalning eller inlösen av fordringar. Som räntebetalning anses också utdelning från fondföretag när det gäller räntor samt inkomster från försäljning, återbetalning eller inlösen av andelar i fondföretag som investerat mer än 40 % av sina tillgångar i fordringar.

Grunden för direktivet är utbyte av information som möjliggör en effektiv beskattning i den medlemsstat där den enskilde har sin hemvist. Informationsutbytet är automatiskt och uppgifterna ska vidarebefordras minst en gång om året senast sex månader efter beskattningsårets utgång.

Kommissionen har föreslagit en rad ändringar i direktivet. De viktigaste ändringarna gäller definitionen av räntebetalningar, som föreslås bli vidare än i dag. Vidare föreslås att direktivets räckvidd utvidgas till att under vissa förhållanden omfatta räntebetalningar som vissa subjekt och juridiska konstruktioner erhåller och som går till fysiska personer som i sista hand är faktiska betalningsmottagare.

Vissa länder blockerar ändringar i sparandedirektivet om inte dessa ingår i en paketlösning som innehåller fler komponenter än sparandedirektivet.

Liechtenstein, Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino

Under det svenska ordförandeskapet har förhandlingar förts om ett s.k. anti-bedrägeriavtal mellan EU och Liechtenstein som syftar till att säkerställa administrativ och rättslig hjälp för en fullständig tillämpning av gällande gemenskapsrätt, särskilt i fråga om bedrägeribekämpning. Avtalet tillgodoser även informationsutbyte i administrativa skatteärenden enligt OECD:s internationellt vedertagna standard. Förhandlingarna med Liechtenstein är i huvudsak slutförda och det finns ett utkast till avtal. Det har ännu inte gått att nå en slutlig politisk överenskommelse kring avtalet, men frågan kommer att drivas vidare under det spanska ordförandeskapet.

Kopplat till avtalet med Liechtenstein finns även ett förslag till mandat för kommissionen att förhandla om liknande avtal med Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino. Tanken är att Liechtensteinavtalet ska stå modell för kommande avtal, varför mandatet kan antas när det finns en överenskommelse om avtalet med Liechtenstein. Schweiz har sedan tidigare ingått ett anti-bedrägeriavtal med EU. Detta avtal omfattar dock inte rättslig hjälp och informationsutbyte beträffande direkta skatter, varför en eventuell förhandling med Schweiz kommer att avse en utvidgning av det befintliga avtalet i detta avseende.

F-skatt

Enligt 4 kap. 7 § skattebetalningslagen gäller att en F-skattsedel ska utfärdas för den som uppger sig bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet här i landet, såvida det inte finns skäl原因 att anta att näringsverksamhet varken bedrivs eller kommer att bedrivas.

Näringsverksamhet kan bedrivas av en fysisk person (enskild firma) eller av en juridisk person (aktiebolag, handelsbolag). Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Vid bedömningen av om en uppdragstagares verksamhet bedrivs självständigt ska det särskilt beaktas vad som avtalats med uppdragsgivaren, i vilken omfattning uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och i vilken omfattning uppdragstagaren är inordnad i dennes verksamhet. Om något av dessa villkor inte är uppfyllt är det såvitt gäller fysisk person i stället vanligen fråga om inkomst av tjänst i form av uppdragsinkomster eller hobby.

Förutom kravet på näringsverksamhet får den som ansöker om F-skatt inte ha skatteskulder i Sverige eller i utlandet. Vidare uppställs krav på att sökanden ska ha lämnat inkomstdeklaration. Sökanden får inte heller ha näringsförbud.

Den som tilldelats F-skattsedel får varje år, utan ansökan, en ny F-skattsedel.

Den 1 januari 2009 ändrades inkomstskattelagens kriterium för hur självständig en verksamhet ska vara för att bedömas som näringsverksamhet. Syftet med ändringen var att göra det möjligt för fler att få en F-skattsedel (prop. 2008/09:62, bet. 2008/09:SkU18).

Kontrolluppgiftsskyldigheten för tillgångar och skulder

Den 1 januari 2008 upphörde lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt att gälla (prop. 2007/08:26, bet. 2007/08:SkU15). Detta innebar att förmögenhetsskatten avskaffades fr.o.m. taxeringsåret 2008. Även kontrolluppgiftsskyldigheten för tillgångar och skulder m.m. har slopats (prop. 2008/09:44, bet. 2008/09:SkU5, rskr. 2008/09:65).

Frågan om vad som ska avses med förmögenhet i de ärendeslag inom socialförsäkringen och studiestödssystemet där prövning görs mot förmögenhet har reglerats i en särskild lag (prop. 2008/09:203, bet. 2009/19:SfU5).

Skattebrottsenheternas direktåtkomst

Skatteverkets skattebrottsenheter har direktåtkomst till vissa uppgifter i beskattningsdatabasen enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 7 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. De uppgifter som skattebrottsenheterna hämtar in från beskattningsdatabasen och använder i sin verksamhet omfattas av ett svagare sekretesskydd än i beskattningsverksamheten. En sekretessbrytande regel om uppgiftsskyldig-

het från beskattningsverksamheten till skattebrottsenheterna finns i 5 a § förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet (prop. 2005/06:169 s. 85).

I proposition 2009/10:85 Integritet och effektivitet i polisens brottsbekämpande verksamhet läggs det fram ett förslag till en ny lag om behandling av personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet. Den nya lagen skapar bl.a. förutsättningar för ett bättre samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna genom utökade möjligheter till informationsutbyte. Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket ska kunna medges direktåtkomst till personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet som har gjorts gemensamt tillgängliga. Personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga ska kunna lämnas till en annan brottsbekämpande myndighet utan hinder av sekretess enligt 21 kap. 3 § första stycket och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen, om den mottagande myndigheten har behov av uppgiften i sin brottsbekämpande verksamhet.

Inom Regeringskansliet bereds förslag om motsvarande förändringar när det gäller direktåtkomst till uppgifter i Kustbevakningens och åklagarväsendets brottsbekämpande verksamhet.

Byggbranschen i samverkan

Byggbranschens arbetsgivare och fackförbund har utarbetat ett särskilt åtgärdsprogram för vita arbeten inom byggsektorn. Bland annat har ett system för legitimationsplikt och närvaroredovisning på byggarbetsplatser utvecklats. Systemet används i dag på frivillig grund, men avsikten är att det ska uppställas avtalskrav på att underentreprenörer följer reglerna om närvaroredovisning. I planerna ingår vidare att Skatteverket ska få möjlighet att oanmält besöka byggföretag och arbetsplatser för kontroll av närvaroredovisningen efter mönster från de regler som gäller för de branscher som har ett krav på personalliggare. Ett annat inslag som branschen bedömer som viktigt är att den månatliga redovisningen till Skatteverket ska göras på individnivå. På så sätt blir det svårare för oseriösa aktörer att upprätthålla en legitim fasad. I åtgärdsprogrammet ingår en rad ytterligare åtgärder som även de syftar till att göra det svårt att bedriva oseriös verksamhet inom byggsektorn.

Personalliggare och kontrollbesök

Lagen (2006:575) om särskild skattekontroll i vissa branscher trädde i kraft den 1 januari 2007. Genom lagen infördes ett krav på personalliggare för näringsidkare inom restaurang- och frisörbranscherna. Skatteverket har enligt dessa regler rätt att göra oannonserade kontrollbesök och i samband med dessa utföra en begränsad revision. Vid överträdelse tas en kontrollavgift på 10 000 kr ut.

Personalliggarutredningen har haft i uppdrag att utvärdera verksamheten med personalliggare och att bedöma om verksamheten bör utvidgas till även omfatta branscherna bygg och tvätteri. I rapporten Ds 2009:43 Närvaroliggare och kontrollbesök – En utvärdering och förslag till utvidgning redovisas att över 60 000 besök har genomförts. En enkät visar att en majoritet av restaurang- och frisörföretagen ger personalliggarna ett gott betyg. De anser att personalliggarna har lett till minskat svartarbete och en sundare konkurrens. Utvärderingen visar att de redovisade lönerna i restaurangbranschen under perioden 2007–2008 ökade med mellan 1 och 1,5 miljarder kronor. Det motsvarar mellan 4 000 och 6 000 årsarbetskrafter. I frisörbranschen hade personalliggarna effekt direkt efter införandet, men effekterna har sedan avtagit. Utredningen föreslår att personalliggare även införs i bygg- och tvätteribranscherna.

Elektroniska inkomstuppgifter per individ och månad

Regeringen har tillsatt en särskild utredare (dir 2009:91) med uppgift att ta fram ett förslag om att arbetsgivare m.fl. ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagnivå varje månad (månadsuppgift) till den myndighet som utredaren finner lämplig. Inrapporteringen ska i första hand avse uppgifter från alla som är skyldiga att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter på ersättning för utfört arbete. Syftet med systemet ska vara att ge Försäkringskassan och Skatteverket m.fl. bättre kontrollmöjligheter, att effektivisera arbetsgivarnas uppgiftslämnande till olika myndigheter genom att uppgiftslämnandet samordnas i en inrapporteringsfunktion samt att säkra att korrekta uppgifter om inkomstrelaterade ersättningar lämnas från välfärdssystemen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2010.

Omvänd moms och entreprenadavdrag

I departementspromemorian Ds 2004:43 Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms) lämnades förslag till ett s.k. byggentreprenadavdrag och omvänd skattskyldighet inom byggsektorn. Förslagen utgjorde en omarbetning och vidareutveckling av Bygghöjningskommitténs förslag. När det gäller byggentreprenadavdraget föreslogs i promemorian ett system som innebär att den som ger någon i uppdrag att utföra byggverksamhet ska göra ett avdrag från den ersättning som betalas för uppdraget (byggentreprenadavdrag). Det avdragna beloppet tillhör uppdragstagaren men ska betalas in till Skatteverket. Byggentreprenadavdraget får sedan användas för att säkerställa att uppdragstagaren betalar sina skatter och avgifter.

Regler om omvänd skattskyldighet har införts i mervärdesskattelagen för att motverka undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn, och reglerna trädde i kraft den 1 juli 2007. Något byggentreprenadavdrag infördes inte. I proposition 2005/06:130 anförde den dåvarande regeringen att remissinstanserna ifrågasatt byggentreprenadavdragets effektivitet när det

gäller att stävja skatteundandragande och att regeringen med hänsyn härtill inte var beredd att lämna något förslag till lagstiftning om ett byggentreprenadavdrag.

Kassaregister

Den som säljer varor eller tjänster mot kontant betalning måste sedan den 1 januari 2010 ha ett certifierat kassaregister. Till kontant betalning räknas även betalning med kontokort. Undantag gäller bl.a. för taxi, distans- och hemförsäljning, försäljning av varor eller tjänster mot betalning i automat och torg- och marknadshandel. Vidare är lagen inte tillämplig för den som endast i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning. Skatteverket kommer att göra kontrollbesök utan att anmäla det i förväg och får ta ut en kontrollavgift på 10 000 kr om kassaregister saknas, inte uppfyller föreskrifternas krav eller inte är anmält i tid eller om uppgifterna i kassaregistret inte har sparats, belopp inte slås in eller kunden inte får något kvitto. Sker en ny överträdelse inom ett år är avgiften 20 000 kr. Syftet med lagen är att skydda seriösa företagare inom kontanthandeln mot illojal konkurrens.

Motionerna

I motion Sk220 av Phia Andersson (s) anføres att Skatteverket bör få utökade möjligheter att genomföra stickprovskontroller av företag som etablerar sig i Sverige så att svenska krav på anställningsvillkor och arbetsmiljö upprätthålls. Skatteverket bör också kontrollera att svenska lagar efterlevs inom branscher som använder utländsk arbetskraft.

I motion Sk248 yrkandena 1–5 av Ameer Sachet (s) anføres att Sverige bör driva på kampen mot skatteparadisen inom EU och OECD och verka för en samverkan mellan Europa och USA. Liechtenstein, Monaco och Andorra ska liksom Schweiz systematiskt pressas att godkänna skatteavtal och andra regleringar som gör att de upphör att vara skatteparadis. Skatteverket ska få i uppdrag att närmare kontrollera skattekonsultbranschens rådgivning.

I motion Sk255 av Stefan Wikén m.fl. (s) riktas kritik mot det förenklade HUS-avdraget och anføres att ett sätt att förbättra förutsättningarna för de små företagen är att omgående ersätta fakturamodellen med en modell där företagen inte tar risker med och administrerar köparens subventioner.

I motion Sk262 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (s) föreslås att olika utländska modeller för schablonbeskattning ska studeras närmare i syfte att finna en metod som kan ge bättre resultat i kampen mot skattefusk och svartjobb än traditionell skattekontroll.

I motion Sk275 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Claes-Göran Brandin (s) föreslås att huvudentreprenörer ska ta ett utvidgat ansvar för underentreprenörernas skattebetalningar m.m.

I motion Sk281 av Thomas Strand (s) föreslås att HUS-avdraget ska förändras genom en återgång till tidigare regler eller införande av bättre regler.

I motion Sk284 av Hans Stenberg och Eva Sonidsson (s) framhålls att företag som rör sig över gränserna har möjlighet att undvika skatt och sociala avgifter och att detta utrymme bör begränsas genom att kontrollen över både utländska och inhemska företag skärps.

I motion Sk285 av Monica Green (s) anförs att Sverige med olika politiska medel ska verka för avtal och regleringar som gör att skatteparadisen inte kan användas för skatteflykt, ekonomisk brottslighet och terrorism.

I motion Sk322 av Hans Stenberg m.fl. (s) läggs förslag som gäller bl.a. personalliggare, oanmälda arbetsplatsbesök, skärpta krav för F-skattsedel och månadsredovisning av lön på individnivå.

I motion Sk336 av Matilda Ernkrans och Lennart Axelsson (s) föreslås att reglerna om kassaregister ska ses över i syfte att slopa gränobeloppet på fyra prisbasbelopp.

I motion Sk340 yrkandena 1–3 av Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (s) föreslås att möjligheterna att genomföra skönstaxeringar förbättras.

I motion Sk341 av Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (s) föreslås att Skatteverket ska få rätt att göra kontroller direkt på arbetsplatsen.

I motion Sk342 yrkande 2 av Ameer Sachet (s) föreslås att den generella kontrolluppgiftsskyldigheten för tillgångar och skulder snarast återinförs.

I motion Sk396 av Sylvia Lindgren och Tommy Waidelich (s) anförs att det finns ett behov av kontroll och samarbete för att bekämpa skattefusk, skydda seriösa företagare och begränsa utnyttjandet av människors utsatthet.

I motion Sk481 yrkandena 1–5, 7 och 9 av Claes-Göran Brandin och Lars Mejern Larsson (s) lägger motionärerna fram förslag som rör byggbranschen. Legitimationsplikt, närvaroredovisning med personalliggare och oanmälda kontroller bör införas på byggarbetsplatser liksom månatlig redovisning av skatter och avgifter på individnivå. Kraven på de personer och företag som ansöker om F-skatt bör skärpas och problemet med bulvaner och målvakter inom byggbranschen åtgärdas. Skatteverket ska se till att vissa offentliga uppgifter om företag finns tillgängliga via Internet. Missbruk av ersättningar från olika delar av välfärdssystemet ska bekämpas.

I motion Sk485 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (s) föreslås att samhällets möjligheter att hindra den ekonomiska brottsligheten förbättras genom att bestämmelser om månatlig källskatts- och socialavgiftsredovisning på individnivå införs. Schablonbeskattning bör prövas inom branscher med betydande mått av kontanthandel och företagare ska på uppmaning kunna uppvisa registreringsbevis gällande ägarförhållanden och förteckning över anställda. En legitimationsskyldighet för arbetsgivare och

deras anställda kan därutöver vara en väg att gå för att komma åt problem med svartarbete. En ny kontrollform som möjliggör oanmälda besök och kontroller av mindre djupgående karaktär bör införas.

I motion Sk515 av Ronny Olander och Siw Wittgren-Ahl (s) anförs att den svarta arbetsmarknaden har fått en skjuts av oseriösa utländska firmor med inhyrd arbetskraft. För företag med säte i länder utanför EU bör det införas en obligatorisk registrering hos Skatteverket så snart man verkar inom Sverige med utsänd personal eller lokalt anställd personal. Vidare tar motionärerna upp förslag om månatlig redovisning på personnivå, förstärkt samarbete mellan olika myndigheter och en utökad användning av personalliggare och oannonserade kontrollbesök.

I motion Sk523 yrkandena 1–4 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (s) vill motionärerna begränsa möjligheten att få F-skattsedel för näringsidkare som varit inblandade i skattefusk eller annan brottslig verksamhet och öka möjligheten att återkalla F-skattsedeln i dessa fall. Effekterna av de nya F-skattereglerna bör utvärderas och ett system med tidsbegränsade F-skattsedlar aktualiseras som en möjlighet.

I motion Sk556 av Monica Green (s) föreslås att Sverige ska verka för att sparanddirektivet och dess informationsutbyte tillämpas fullt ut inom EU och gentemot andra stater som EU träffar skatteavtal med.

I motion Fi299 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 46–55 begärs tillkännagivanden om att kampen mot ekobrott och skattefusk i Europa ska prioriteras och att Sverige på olika sätt ska se till att skatteparadisen tvingas till skatteavtal. Sparanddirektivet ska utvidgas till en rad europeiska ministater och även omfatta juridiska personer. Momsfusk bekämpas genom att europeiska skatteparadis integreras i EU-ländernas momsrapportering. Skatteverket får ökade möjligheter att lämna och ta emot information om misstänkt penningtvätt, försäkringsbedrägeri etc. Då en brottsmisstanke kan ge fängelsestraff ska sekretess inte gälla mellan myndigheter eller inom en myndighet. Möjligheten att få F-skattsedel ska begränsas då sökanden varit inblandad i skattefusk och en karenstid bör införas när F-skattsedel återkallas i dessa fall. Ett system med tidsbegränsade F-skattsedlar bör aktualiseras. Effekterna av de nya F-skattsedelreglerna bör också utvärderas. Vidare framförs förslag om en utvidgning av systemet med personalliggare och oannonserade kontrollbesök till ytterligare branscher och om månadsredovisning av anställdas skatter och avgifter. Frågan om ett entreprenadavdrag i bygg- och anläggningsbranschen bör prövas. Taxibranschens beställningscentraler utvecklas till redovisningscentraler genom att villkor ställs i taxitillstånden.

I motion Sk407 yrkandena 1, 2 och 7 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartarbete och social dumpning med ett trepartsråd mot skattefusk och social dumpning. Möjligheten att göra huvudentreprenörer ansvariga för underentreprenörers inbetalning av skatter och arbetsgivaravgifter bör utredas.

I motion Sf322 yrkande 2 av Lars Ohly m.fl. (v) anförs att regeringen bör utreda problemet med arbetsgivare som anställer s.k. svart arbetskraft och återkomma med förslag till åtgärder.

I motion Sk208 av Marie Engström m.fl. (v) anförs att det förenklade HUS-avdraget innebär att företagen belastas med ett ökat risktagande, en ökad administrativ börda och en risk för likviditetsproblem. Det är nödvändigt att regeringen tar initiativ till att utvärdera fakturamodellen.

I motion Sk412 yrkande 6 av Marie Engström m.fl. (v) tar motionärerna upp frågan om att införa en schablonbeskattning i kontantbranscher som restaurang-, frisör- och taxibranscherna. Även om träffsäkerheten blir mindre exakt vägs detta upp av andra positiva effekter, såsom enkelhet och mindre möjlighet till fusk.

I motion N476 yrkande 5 av Tomas Eneroth m.fl. (s, v, mp) anförs att besluten om personalliggare i restaurangbranschen och kassaregister är steg i rätt riktning, men att besöksnäringen själv har krävt hårdare tag mot den svarta ekonomin genom t.ex. rapportering av vilka som är anställda och ökade möjligheter till oanmälda inspektioner från Skatteverket för att motverka fusk i kontantbranscher. Detta är förslag som motionärerna vill gå vidare med för att bekämpa skattefusk och osund konkurrens.

I motion Sk226 av Mats G Nilsson (m) begärs ett tillkännagivande om att en tillfällig skatteamnesti på frivillig basis skulle kunna återföra stora mängder kapital till Sverige under kort tid och därmed stärka de svenska finanserna omedelbart.

I motion Sk291 av Lars Elinderson (m) anförs att det stöd på 85 % av kostnaden för inköp av certifierade kassaregister som utbetalas till butiker i glesbygd också bör gälla för små butiker och serviceställen i tätorter.

I motion Sk332 av Katarina Brännström (m) anförs att Skatteverkets möjlighet att kontrollera att löner, skatter och sociala avgifter följer EU:s regelverk bör förbättras när det gäller utländska företag och arbetare.

I motion Sk531 av Margareta Cederfelt (m) anförs att fakturamodellen innebär en fördyring för såväl företag som hushåll samt en ökad risk för företagen. Ansvar för att ansöka om skatteavdraget bör ligga på den som kommer att tillgodoräkna sig avdraget, dvs. kunden eller hushållet.

I motion Sk250 av Birgitta Sellén (c) anförs att kravet på certifierade kassaregister leder till höga extrakostnader för småföretagare och riskerar att stjälpa deras verksamheter. Det borde därför vara möjligt att ge dispenser till små företagare för att de ska slippa byta ut sina kassaregister innan lagen träder i kraft.

I motion Sk406 yrkandena 1 och 2 av Anders Åkesson och Per Åsling (c) anförs att det förenklade HUS-avdraget bör reformeras så att det inte påverkar företagets likviditet och administrativa arbetsbörda.

I motion Sk496 av Annika Carlsson och Per Åsling (c) föreslås att kunden själv ska ansöka om HUS-avdrag hos Skatteverket.

I motion Ju409 yrkande 9 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp) föreslås att det ska vara obligatoriskt att omcertifiera kassaregister då en restaurang byter ägare.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det viktigt att skattereglerna utformas så att de stärker medborgarnas förtroende för skattesystemet och underlättar för dem att göra rätt för sig. Skattefel ska begränsas och skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas. Målet om en minskad administrativ börda för företagen måste härvid beaktas. Skattesystemet måste också uppfattas som legitimt därför att det finansierar bra offentlig verksamhet som människor vill betala för. Skatter och avgifter måste ligga på en rimlig nivå.

Skatteverkets undersökningar visar att det omfattande fusket med skatter och avgifter, och särskilt det utbredda svartjobbbandet, har betydande negativa effekter. Det finns ett starkt samband mellan skattefusk och annan ekonomisk brottslighet. En stor andel av ekobrotten handlar om att företag använder svart arbetskraft eller fuskar med skatter och avgifter på annat sätt. De negativa effekterna av skatteundandraganden är många. Förutom att skattebördan vältras över på andra skattskyldiga medför fusket att konkurrensen snedvrids och att seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av skattefusande konkurrenter. Ytterligare effekter vid utnyttjande av svart arbetskraft är bl.a. att sjukpenning och andra ersättningar inte kan beräknas utifrån lönen. Om vissa skattskyldiga kan skjuta över sin del av skatte- och avgiftsbördan på andra rubbas dessutom respekten för den demokratiska beslutsordningen. För att tilliten till rättssamhället ska kunna upprätthållas krävs att skattefusk och ekonomisk brottslighet bekämpas effektivt.

Regeringen har under senare år vidtagit en rad åtgärder mot orsakerna till skattefusk. Genom att införa en avdragsrätt för hushållstjänster och ROT-tjänster och förenkla användningen av denna möjlighet har förutsättningar skapats för att bedriva verksamhet vitt inom en sektor som under decennier varit känd för svartarbete och skattefusk. Härigenom skapas trygga jobb för dem som arbetar i denna sektor. Det bör framhållas att en avgörande fördel med det förenklade HUS-avdraget, som innebär att rabatten lämnas direkt vid köpet, är att Skatteverket får en direktkontakt med de näringsidkare som utför arbetet och på det sättet kan informera om reglerna och även kontrollera att de följs.

Jobbskatteavdraget har gjort att beskattningen av arbetsinkomster blivit mer rimlig och att den s.k. skattekillen minskat. Först när samhällsmedborgarna anser att beskattningen är rimlig kan acceptansen för skattesystemet öka och skatteundandragandet minska.

Förmögenhetskatten har avskaffats, och detta skapar förutsättningar för ett återflöde av stora belopp från utlandet. Utskottet avstyrker bestämt ett återinförande av denna skatt och därmed även kontrolluppgiftsskyldigheten

för tillgångar. Utskottet är å andra sidan inte heller berett att överväga en amnesti. Redan avskaffandet av förmögenhetskatten innebär att kapital utomlands kan återvända till Sverige. Skatteverket handlägger ett stort antal ärenden med begäran om självrättelse från personer som placerat kapital utomlands. Det är mycket viktigt att det svenska skattesystemet slår vakt om rättvisa i beskattningen. De skattskyldiga ska kunna känna sig säkra på att de regler som riksdagen beslutat också gäller lika för alla. En skatteamnesti skulle däremot riskera att uppfattas som orättvis och stötande av dem som följt reglerna i alla år till förmån för dem som gömt undan sina skattepliktiga tillgångar.

Åtgärder mot avancerade förfaranden som används i syfte att undgå skatt har vidtagits. Möjligheten att använda s.k. räntesnurror har stängts. Räntesnurrorna beräknades enligt Skatteverket medföra ett minskat skatteuttag med ca 7 miljarder kronor om året, och utrymmet har använts för en sänkning av företagens inkomstskatt. Skatteverket har i en promemoria daterad den 14 december 2009 redovisat en bredare kartläggning av förekomsten av ränteavdrag i företagssektorn och utvärderat behovet av ytterligare avdragsbegränsningar.

Även möjligheten att förpacka fastigheter i handelsbolag, det som kallas Pandoras ask, har stängts. Transaktionerna beräknades för taxeringsåren 2005–2007 uppgå till 54 miljarder kronor i förluster på handelsbolagsandelar och ytterligare 6,7 miljarder kronor för nedskrivning av lagerandelar. Bestämmelserna om beskattning av vissa penninglån har utvidgats till att även omfatta lån från utländska juridiska personer, lån som lämnas till juridiska personer som är delägarbeskattade i utlandet samt lån som lämnas i strid med låneförbudet i stiftelselagen (1994:1220). Möjligheten att handla med underskotts företag har begränsats.

Det internationella samarbetet mot skatteflykt har fått förnyad kraft med anledning av finanskrisen, och ambitionerna på detta område har kunnat höjas. Ett uttryck för detta är den allt bredare uppslutningen kring kravet på en fullständig öppenhet i samarbete kring skattefrågor. EU:s finansministrar betonade i sitt bidrag till G20:s finansministrars möte den 14 mars 2009 behovet av att skydda det finansiella systemet mot otillräckligt reglerade jurisdiktioner där det saknas öppenhet och samarbete samt efterlyste ett sanktionspaket. Vid G20:s toppmöte i London den 2 april 2009 kom stats- och regeringscheferna överens om att ingripa mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner, t.ex. skatteparadis, och förklarade att de var beredda att tillgripa sanktioner för att skydda sina offentliga finanser och finanssystem, och att banksekretessens tidevarv var över. Europaparlamentet har i en resolution lämnat ett kraftfullt stöd för denna inriktning.

Under Sveriges ordförandeskap har arbetet med att få till stånd avtal med Liechtenstein, Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino drivits vidare.

Inom ramen för det nordiska samarbetet bedrivs sedan flera år ett arbete med inriktning på att förmå skatteparadisen att skriva bilaterala avtal med de nordiska länderna, och ett stort antal sådana avtal har ingåtts under det senaste året. Informationsutbytesavtal är viktiga för en effektiv skattekontroll genom att de möjliggör samarbete mellan skattemyndigheterna i de avtalsslutande länderna.

För att öka effektiviteten i Skatteverkets kontrollarbete har särskilda åtgärder vidtagits.

Ett krav på användning av certifierade kassaregister inom kontantbranscherna gäller sedan den 1 januari 2010. Skatteverket kommer att genomföra kontroller, och en kontrollavgift på 10 000 kr kommer att tas ut av dem som inte följer reglerna. Utskottet ser inte någon anledning att införa ett krav på omcertifiering och teknisk kontroll vid ägarbyte. Dessa frågor behandlades när beslutet om de nuvarande reglerna togs, och utskottet ser inte någon anledning att ompröva sitt ställningstagande i dessa delar. Utskottet förutsätter att regeringen följer den tekniska utvecklingen av kassaregister och löpande utvärderar de undantag som finns ur konkurrenssynpunkt.

När det gäller det förslag om schablonbeskattnings inom kontantbranscherna som ursprungligen väcktes av Branschsaneringsutredningen 1996 och som därefter utretts i flera omgångar ser utskottet inte något skäl att nu ta ställning för en sådan ordning. Utskottet anser att det i stället finns anledning att avvakta tills effekten av kravet på certifierade kassaregister kan bedömas.

Byggbranschens arbetsgivare och fackförbund har utarbetat ett särskilt åtgärdsprogram för vita arbeten inom byggsektorn. Bland annat har ett system för legitimationsplikt och närvaroredovisning på byggarbetsplatser utvecklats. Systemet används i dag på frivillig grund, men avsikten är att det ska uppställas avtalskrav på att underentreprenörer följer reglerna om närvaroredovisning. I planerna ingår vidare att Skatteverket ska få möjlighet att oanmält besöka byggföretag och arbetsplatser för kontroll av närvaroredovisningen efter mönster från de regler som gäller för de branscher som har ett krav på personalliggare. Ytterligare ett inslag som branschen bedömer som viktigt är att arbetsgivarens månatliga redovisning till Skatteverket ska göras på individnivå. På så sätt blir det svårare för oseriösa aktörer att upprätthålla en legitim fasad. I åtgärdsprogrammet ingår en rad ytterligare åtgärder som även de syftar till att göra det svårt att bedriva oseriös verksamhet inom byggsektorn.

Lagen (2006:575) om särskild skattekontroll i vissa branscher trädde i kraft den 1 januari 2007 och innebär ett krav på personalliggare inom restaurang- och frisörbranscherna. Skatteverket har rätt att göra oannonserade kontrollbesök och i samband med dessa utföra en begränsad revision. Vid överträdelser tas en kontrollavgift på 10 000 kr ut. Skatteverket har genomfört 60 000 kontroller och planerar att genomföra ytterligare 50 000 kontroller 2010. Arbetet med oannonserade besök är enligt verkets uppfatt-

ning en billig och effektiv kontrollform, och stora informativa inslag följer av besöken. Frågan om en utvidgning till bygg- och tvätteribranscherna har utretts och övervägs för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen har vidare tillsatt en särskild utredare (dir. 2009:91) med uppgift att ta fram ett förslag om att arbetsgivare m.fl. ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagnivå varje månad (månadsuppgift) till den myndighet som utredaren finner lämplig. Syftet med systemet är bl.a. att ge bättre kontrollmöjligheter.

Regler om omvänd skattskyldighet har införts i mervärdesskattelagen för att motverka undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn. Reglerna trädde i kraft den 1 juli 2007.

När det gäller frågan om ett entreprenadavdrag inom byggbranschen har ett sådant förslagsits i departementspromemorian Ds 2004:43 Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms). Förslaget remitterades men remissinstanserna ifrågasatte förslaget effektivitet när det gällde att stävja skatteundandraganden. Det blev därför aldrig aktuellt med ett genomförande av förslaget. Utskottet ser inte någon anledning att nu ta ställning för ett införande av detta förslag.

Skatteverket har genom sin kontrollverksamhet, inte minst inom rikspjektet Taxi, avslöjat skattefuskare. En metod för att angripa fusket i taxibranschen undersöks inom Vägtrafikregisterutredningen som ska redovisa sitt arbete i början av 2010.

När det gäller hanteringen av personuppgifter i myndigheternas brottsutredande verksamhet har regeringen nyligen lagt fram förslag om en ny polisdatalag. Den nya lagen skapar förutsättningar för ett bättre samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna genom utökade möjligheter till informationsutbyte. Inom Regeringskansliet bereds ytterligare förslag som gäller Kustbevakningen och åklagarväsendet.

Enligt utskottets mening är det viktigt att reglerna om F-skatt har en utformning som gör det enkelt att starta och bedriva näringsverksamhet. Det finns därför anledning att iaktta en viss restriktivitet när det gäller önskemål om olika former av begränsningar och regleringar av möjligheten att få F-skattsedel. Samtidigt bör det enligt utskottets mening finnas ett utrymme för förändringar i syfte att komma till rätta med olika former av missbruk. En förutsättning bör dock enligt utskottets mening vara att F-skattsedelns grundläggande funktion inte påverkas negativt.

Frågan om en möjlighet att tidsbegränsa F-skattsedlar har väckts i en motion. Denna metod tvingar företagare med mycket låg omsättning att varje år ansöka om en ny F-skattsedel och underlättar på så sätt Skatteverkets kontrollarbete. Problemet är att de årliga ansökningarna medför en ökad administration för företagen samtidigt som kontrollvärdet kan ifrågasättas. Den som vill undvika kontrollen behöver bara redovisa en högre omsättning.

När det gäller behovet av en större restriktivitet vid ansökningar från personer som dömts för skattebrott, anser utskottet att den nuvarande bestämmelsen om att F-skatt inte ska medges den som har näringsförbud utgör en rimlig gränsdragning.

Utskottet kan konstatera att det pågår ett aktivt arbete på flera olika fronter som är inriktat på att komma till rätta med olika former av skattefusk och svartarbete. Mot denna bakgrund ser utskottet inte någon anledning för riksdagen att rikta tillkännagivanden till regeringen om behovet av olika åtgärder på detta område.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionerna.

Betalning av skatter och avgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om olika tillkännagivanden till regeringen om behovet av att förändra de regler som gäller för betalning av skatter och avgifter m.m.

Jämför särskilt yttrande 2 (s, v, mp).

Bakgrund

Företagens betalning av skatter och avgifter

Företagare redovisar och betalar innehållen preliminärskatt, arbetsgivaravgifter och debiterad F-skatt per kalendermånad. Betalningen ska vara bokförd på Skatteverkets konto senast den 12 i månaden efter redovisningsperiodens utgång. I januari och i vissa fall även i augusti gäller dock den 17.

Företag med ett beskattningsunderlag som understiger 40 miljoner kronor redovisar normalt mervärdesskatt för en period på tre kalendermånader. Betalningen ska vara bokförd på Skatteverkets konto senast den 12 i andra månaden efter redovisningsperioden. I januari gäller dock den 17. De mindre företagens tremånadersredovisning av mervärdesskatt infördes den 1 januari 2008 i syfte att förbättra likviditeten och minska den administrativa bördan för dessa företag (prop. 2007/08:25, bet. 2007/08:SkU14).

Företag med beskattningsunderlag över 40 miljoner kronor per år redovisar mervärdesskatt per kalendermånad och betalar in denna den 26 i månaden efter redovisningsperiodens utgång.

Den som har F-skattsedel betalar själv sin preliminära skatt i form av debiterad F-skatt. F-skatt debiteras i en post och betalas med lika stora belopp varje månad framåt i tiden. En skattskyldig kan ansöka om ändrad beräkning av sin preliminära skatt. Skatteverket får vid utpräglad säsongsverksamhet besluta att F-skatt ska betalas endast under vissa kalendermånader.

Skatteverket har möjlighet att bevilja anstånd med inbetalning av skatt vid synnerliga skäl. Syftet med bestämmelsen är att vid tillfälliga betalningsproblem kunna ge den skattskyldige en liten tid till att skaffa fram pengar för att betala skatt som inte ska ändras. Särskild restriktivitet iaktas när det gäller näringsidkare, och det ska klart framgå att anståndet inte leder till kreditförluster för det allmänna.

Anstånd med inbetalning av viss skatt 2009

Den 1 mars 2009 trädde regler om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i kraft. Reglerna har till syfte att förbättra likviditeten för företag som på grund av den finansiella krisen i Sverige inte kan täcka sitt likviditetsbehov genom lån på den finansiella marknaden. Reglerna innebär att anstånd kan beviljas med som mest summan av den avdragna preliminära skatten och arbetsgivaravgifterna avseende två månader under 2009. Anstånd kan som längst medges till januariuppbörden 2011. Utöver den vanliga räntan vid anstånd ska en anståndsavgift betalas när anstånd har beviljats enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Avgiften tas ut med 0,3 % per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram t.o.m. förfallomånaden (prop. 2008/09:113 och 2009/10:91, bet. 2008/09:SkU27 och 2009/10:SkU32).

Ersättning för kostnader

Utgifter för hjälp i samband med deklaration eller taxeringsprocess får inte dras av. Sådana utgifter anses inte vara omkostnader i driften utan är mer att hänföra till skyldigheter som alla har i samband med taxeringen. Omkostnader i mervärdesskatteprocessen har dock i praxis fått dras av. Till skillnad från utgifter vid inkomsttaxeringen rör det sig här om en skatt som kan påverka bolagets resultat före skatt. Därmed kan det sägas vara en kostnad för driften av företaget.

Kapitalförlustutredningen (SOU 1995:137) övervägde avdragsrätt för kostnader i skattemål och deklarationshjälp, men fann inte skäl att föreslå en ändring av gällande rätt eftersom det inte är fråga om utgifter för intäkternas förvärvande.

Den som i ett ärende eller mål haft kostnader för ombud eller biträde, utredning eller annat som skäligen behövts för att ta till vara sin rätt har i viss utsträckning rätt till ersättning för kostnaderna, bl.a. i det fall den skattskyldige helt eller delvis vinner bifall till sina yrkanden i ärendet eller målet (framgångskravet). En sådan ersättning anses inte vara skattepliktig. Ersättningen kan inte lämnas för kostnader för att fullgöra deklarationsskyldigheten eller för eget arbete. Reglerna finns i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.

Skatteförfarandeutredningen

Skatteförfarandeutredningen föreslår att anstånd alltid ska kunna beviljas om det är tveksamt hur mycket skatt den skattskyldige kommer att behöva betala, dvs. inte som i dag bara när den skattskyldige begärt omprövning eller överklagat utan även i andra fall där en nedsättning av skatt aktualiseras. Skatteverket ska också få bevilja anstånd om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

Utredningen föreslår vidare att rätten till ersättning för kostnader inte ska vara beroende av att den skattskyldige helt eller delvis vinner bifall till sina yrkanden i ärendet. Den enskilde kan då få ett tidigt beslut i ersättningsfrågan. Hur stor ersättning som ska beviljas ska dock beslutas i samband med att huvudfrågan avgörs. Ersättning ska kunna beviljas i samtliga ärenden och mål enligt skatteförfarandelagen, vilket innebär att ersättning kan beviljas i fler ärenden och mål än i dag.

Återbetalning av skatt på flygbensin

Sverige hade sedan EU-inträdet ett undantag från gemenskapsrättens regler om beskattning av flygbränsle som används för privat nöjesflygning. Sedan undantaget löpt ut avskaffades skattebefrielsen för flygfotogen och flygbensin som förbrukas för privat ändamål den 1 juli 2008.

När det gällde frågan på vilket sätt skattefriheten för flygbensin som används för kommersiellt ändamål skulle bibehållas anfördes i propositionen att flera remissinstanser har föreslagit att bränslet även fortsättningsvis ska kunna köpas in skattefritt. Deklaration av ändamålet med förbrukningen skulle sammanställas i efterhand och eventuell bränsleskatt betalas vid ett tillfälle per flygplan och år. Regeringen föreslog ett återbetalningssystem. All flygbensin köps in beskattad och förbrukaren blir återbetalningsberättigad för skatten på den flygbensin som har använts för kommersiellt bruk. Regeringen ansåg inte att det fanns behov av att ändra reglerna för den administrativa hanteringen av beskattningen av flygfotogen. Den som förbrukar flygfotogen föreslogs därför även i fortsättningen kunna köpa bränslet skattefritt om det tankas direkt in i luftfartyget.

Skälen till att reglerna kom att skilja sig åt mellan flygfotogen och flygbensin var att den privata flygning där flygfotogen används är försumbar. Risker för att flygfotogen används för ett skattepliktigt ändamål är alltså betydligt mindre än för flygbensin. Dessutom påpekades att flygfotogen används av de luftfartyg som går i internationell linjetrafik. Att hänvisa ett utländskt flygbolag till ett återbetalningssystem för att kunna köpa bränslet skattefritt i Sverige ansåg regeringen vara uteslutet. Utskottet erinrade om att ett system med återbetalning redan tillämpas för skatt på bränslen som förbrukas i fiskebåtar och taxibåtar och följde regeringens förslag. När det gällde eventuella effekter på det svenska nätet av flygplatser, på sysselsättningen eller för flygutbildning och flygsäkerhet i stort utgick utskottet från att regeringen följer utvecklingen och vid behov återkommer till riksdagen (prop. 2007/08:122, bet 2007/08:SkU28).

Betalning av trängselskatt

Trängselskatt erläggs månadsvis. Beslutet skickas ut tillsammans med ett inbetalningskort i slutet av månaden efter passagemånaden till den som är skattskyldig. Skatten ska vara bokförd på Transportstyrelsens konto för trängselskatt senast den sista dagen i nästföljande månad. Betalas inte trängselskatten i tid tillkommer en tilläggsavgift på 500 kr. Tilläggsavgiften och obetald trängselskatt ska vara bokförd som betald senast 30 dagar efter dagen för beslutet om tilläggsavgift. Om betalningen inte görs i rätt tid kommer ärendet att lämnas över till Kronofogden som då tar ut en grundavgift på 600 kr. Övergången till månadsdebitering genomfördes den 1 juli 2008 (prop. 2007/08:52 och bet 2007/08:SkU23).

Motionerna

I motion Sk231 yrkande 1 av Marie Engström m.fl. (v) begär motionärerna ett tillkännagivande om att det är viktigt med en utvärdering av den tillfälliga lagstiftningen om uppskov med vissa inbetalningar av arbetsgivaravgifter och anställdas preliminärskatt för den händelse att en motsvarande åtgärd skulle behöva vidtas på nytt.

I motion Sk233 av Tina Acketoft (fp) anförs att en utredning bör se över möjligheten att låta ungdomar få ett särskilt tillstånd för ferieföretag där man slipper moms och egenavgifter för en begränsad tid (t.ex. tre månader per tolv månadersperiod), om man är under en viss ålder (t.ex. max 25 år) och med högst ett visst överskott (t.ex. ett basbelopp).

I motion Sk286 av Monica Green (s) anförs att nystartade företag kan stupa på dagens system eftersom de kan vara lite för optimistiska vad gäller den egna affärsidén och då betalar in för mycket skatt när de startar sin verksamhet. Reglerna bör ändras så att företagare får samma system som aktiebolag, där skatt betalas utifrån den lön som plockas ut varje månad. Ett alternativ är att företagare som inte har 100 000 kr får möjlighet att bilda ett enklare bolag utan denna insats.

I motion Sk330 av Andreas Norlén och Maria Plass (m) anförs att reglerna om anstånd med inbetalning av skatt behöver ses över. I dag måste skatt betalas även om Skatteverkets beslut överklagas. En skatteprocess kan ta flera år. Om mellan en fjärdedel och en femtedel av alla överklagade beslut i en del beslutskategorier blir föremål för ändring i större eller mindre omfattning kan man ifrågasätta om den rådande ordningen är rimlig.

I motion Sk400 yrkande 1 av Anders Åkesson (c) anförs att folkbokföringsorten den 1 november styr kommunalskattesatsen och att detta ger en frihet för individer som disponerar fastigheter eller lägenheter i flera kommuner att välja skattesats och vilken kommun man betalar sin skatt till. Problemet kan åtgärdas genom att utdebiteringen av skatt till kommunen också beaktade individens delårsboende. Detta kan ske genom att personer

som äger fritidshus eller lägenhet i en annan kommun än folkbokföringskommunen årligen lämnar uppgift till skattemyndigheten om vistelsetiden i fritidshuset eller lägenheten.

I motion Sk446 av Tomas Tobé (m) anförs att företag med en omsättning under 40 miljoner kronor bör få möjlighet att betala både mervärdesskatt och socialavgifter kvartalsvis. Detta skulle förbättra de mindre företagens vardag.

I motion Sk453 av Ola Sundell (m) anförs att småföretagen har svårt att klara inbetalningar till staten på moms, arbetsgivaravgifter m.m. när deras kunder inte betalar sina fakturor i tid. Det är rimligt att speciellt små företag betalar sina avgifter till staten först när de själva fått betalt av kunden.

I motion Sk277 av Mats Pertoft m.fl. (mp) anförs att för många små företag är inbetalningen av de anställdas sociala avgifter samt skatter den enskilt största utgiften i månaden. I de fall där det uppstår likviditetsproblem i dessa företag och man inte mäktar med att betala in dessa avgifter i tid går fordringen efter en månad direkt till Kronofogdemyndigheten och företaget registreras för en betalningsanmärkning. Det är något som i dagens Sverige kan ställa till med mycket stora problem för små företag när det gäller kreditvärdighet, att öppna konton eller helt enkelt handla på faktura hos andra företag. Möjligheten att göra upp en avbetalningsplan hos Skatteverket bör utredas.

I motion Sk545 av Henrik von Sydow (m) anförs att den som har påförts extra skatt vid eftertaxering är skyldig att betala hela summan inom 30 dagar och att anstånd endast medges i vissa fall. Det är tveksamt ur rättsäkerhetssynpunkt om man ska behöva betala ett skattekrav som ännu inte vunnit laga kraft. Därför bör ett automatiskt anstånd med betalning av skatteskuld ges vid överklaganden, om det inte är uppenbart att ett överklagande inte kan leda till en ändring.

I motion Sk218 av Sten Bergheden (m) anförs att i dag får den som hamnar i en skattetvist betala skatten enligt Skatteverkets beslut och riskerar därmed att hamna i svåra ekonomiska situationer som äventyrar hela företaget. Vid skattetvister skulle i stället inbetalningen ske när domen verkligen vunnit laga kraft. Det vore även rimligt att införa någon form av tidsbegränsning av handläggningstider i skattetvister så att inte företagaren ska behöva gå och vänta i ovisshet om utgången och därmed riskera företagets långsiktiga existens. Dessutom behöver reglerna angående rättegångskostnader ses över. Domstolarna bör ha ökad möjlighet att ålägga staten att betala den skattskyldiges skäligen rättegångskostnader om staten förlorar målet.

I motion Sk471 av Anti Avsan (m) anförs att Skatteverkets beslut är omedelbart verkställbara även om de inte har vunnit laga kraft och att detta kan vara problematiskt eftersom en skatteprocess kan ta flera år, särskilt om det sker en prövning i flera instanser. Anstånd med betalning av en skatteskuld bör regelmässigt medges i samband med överklaganden,

utom i sådana fall då ett överklagande uppenbart inte kan leda till en ändring. Statens ansvar för motpartens rättegångskostnader bör ses över i sådana fall då staten förlorar ett skattemål.

I motion Sk383 av Hans Unander och Kurt Kvarnström (s) begärs ett tillkännagivande om att beslutet att flygplatserna inte får leverera skattefria flygbensin till kommersiellt flyg oroar de små kommunala flygplatserna i landet och kan leda till att de som flyger kommersiellt väljer andra flygplatser. Man bör se över möjligheten att hitta bättre administrativa lösningar kring hanteringen av flygbränsleskatten.

I motion Sk238 av Karin Pilsäter och Fredrik Malm (fp) föreslås att trängselskatt inte ska behöva betalas förrän beloppet överstiger 100 kr och att betalningsskyldigheten ska bortfalla om beloppet under ett kalenderår inte sammantaget uppgår till 100 kr. På det sättet behöver turister och andra besökare som någon enstaka gång passerar Stockholm inte alls dras in i detta system.

I motion Sk301 av Christer Winbäck (fp) anförs att en normal tid för att betala en faktura eller motsvarande till ett företag är 30 dagar och att tiden för betalning till staten eller en myndighet är betydligt kortare, 10 dagar är inte ovanligt. Det är vanligt med en dröjsmålsränta från företag på 50–100 kr. Från staten förekommer 500 kr i samband med trängselskatten i Stockholm. Regeringen bör utreda möjligheterna att förbättra situationen för dem som staten har betalningskrav på.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under våren 2007 fattat beslut om en förlängning av den mindre företagets redovisningsperiod för mervärdesskatt till tre kalendermånader i syfte att förbättra likviditeten och minska den administrativa bördan för dessa företag. Bakgrunden till detta beslut var att den normala redovisningsperioden för mervärdesskatt – en månad – kunde innebära en ansträngd likviditetssituation och medföra förhållandevis höga hanteringskostnader. De senarelagda inbetalningarna beräknas medföra ränteförluster för statskassan som uppgår till ca 450 miljoner kronor per år.

Utskottet anser att dagens ordning med en redovisning av innehållen preliminärskatt och arbetsgivaravgifter per kalendermånad har praktiska fördelar eftersom företag i allmänhet använder sig av en månadsbaserad lönehantering. Här finns också en utvecklingspotential. Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppgift att ta fram ett förslag om att arbetsgivare m.fl. ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagnivå varje månad (månadsuppgift). Syftet med systemet ska vara att ge Försäkringskassan och Skatteverket m.fl. bättre kontrollmöjligheter och effektivisera arbetsgivarnas uppgiftslämnande till olika myndigheter. Förslagen om längre betalningsfrister är dessutom kostsamma åtgärder som det enligt utskottets mening inte är aktuellt att genomföra.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka att systemet med debitering av preliminär F-skatt slopas. I anslutning till detta förslag kan nämnas att frågan om en ny enklare bolagsform har övervägts i betänkandet Förenklingar i aktiebolagslagen m.m. (SOU 2009:34). Utredningen kommer till slutsatsen att det för närvarande inte finns skäl att införa någon ny företagsform i svensk rätt. Anledningen är att EU-kommissionen har lämnat ett förslag till förordning om en ny europeisk associationsform – ett europeiskt privat aktiebolag (Societas Privata Europaea), s.k. SPE-bolag. Avsikten är att små och medelstora företag ska få en alternativ bolagsform att tillgå som existerar parallellt med nationella bolagsformer. Enligt förslaget ska det lägsta aktiekapitalet för ett SPE-bolag uppgå till 1 euro.

Utskottet ser inte något skäl att låta utdebiteringen av kommunal skatt variera med den skattskyldiges delårsboende i olika kommuner. En sådan ordning skulle bidra till ett ökat uppgiftslämnande och framstår samtidigt som näst intill omöjlig att kontrollera.

Möjligheterna att få anstånd vid överklagande m.m. och ersättning för kostnader i skattemål har behandlats av Skatteförfarandeutredningen. Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden bör avvaktas i denna del.

När det gäller förslaget om en utvärdering av de regler om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall som införts i syfte att förbättra likviditeten för företag under den finansiella krisen är detta enligt utskottets mening något som kan övervägas när anstånden löpt ut och det finns möjlighet att bedöma utfallet. Utskottet är inte berett att nu tillstyrka ett tillkännagivande i saken.

Utskottet har redan när reglerna för skattefrihet för flygbensin som används för kommersiellt ändamål ändrades framhållit att det bör vara regeringens uppgift att följa utvecklingen när det gäller eventuella effekter på det svenska nätet av flygplatser, på sysselsättningen eller för flygutbildning och flygsäkerhet i stort. Utskottet utgår från att detta sker och att regeringen vid behov återkommer till riksdagen.

Utskottet har behandlat frågan om utformningen de betalningsrutiner som bör gälla för trängselskatten i samband med övergången till månadsbetalning den 1 juli 2008 och ser inte någon anledning att nu ändra sin inställning när det gäller utformningen av dessa.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionerna.

Inbetalning på fel skattekonto

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om tillkännagivanden till regeringen om behovet av översyn av rutinerna vid s.k. misstagsinbetalningar.

Jämför reservation 2 (v).

Bakgrund

När en person sätter in pengar på sitt skattekonto sker det över Skatteverkets plus- eller bankgiro. Vid betalning över Internet måste referensnumret för skattekontot anges. På de förtryckta inbetalningskort som Skatteverket sänder ut anges referensnumret för den person kortet avser. Om betalning inte görs med förtryckt inbetalningskort måste förutom namn och adress även person- eller organisationsnummer alternativt referensnummer anges. Om inte rätt nummer anges eller om inget nummer alls anges får Skatteverket svårt att reda ut till vilket skattekonto inbetalningen ska hänföras, och beloppet kan då bli för sent bokfört eller hamna i en inbetalningsbalans.

Om inbetalaren av misstag anger en annan persons nummer (felinbetalning) gottskrivs inbetalningen det skattekonto som inbetalaren angett. Skatteverket har inte någon möjlighet att kontrollera om inbetalaren angivit rätt person- eller organisationsnummer alternativt referensnummer. Om en inbetalning bokförts på ett annat skattekonto än som var avsikten på grund av att inbetalaren angett fel referensnummer eller använder fel inbetalningskort står inbetalaren risken för felinbetalningen. Skatteverket kan, om mottagaren av beloppet godkänner att pengarna återbetalas eller omförs och om det finns ett överskott på dennes skattekonto som motsvarar det felinbetalda beloppet, av serviceskäl, återbetala beloppet genom att omföra det till inbetalarens skattekonto. Motsätter sig mottagaren att Skatteverket för om beloppet eller om det inte finns något överskott att återbetala eller omföra till inbetalaren har inbetalaren en civilrättslig fordran på mottagaren som han kan göra gällande genom att processa i allmän domstol. Skatteverket kan inte på eget initiativ återbetala ett felinbetalat belopp utan bara medverka till att en överenskommelse mellan inbetalaren och mottagaren kommer till stånd.

Den prövning som blir aktuell när det framställs krav mot Skatteverket på civilrättslig grund är helt beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Skatteverket har behandlat och avslagit sådana anspråk, och frågan om Skatteverkets eventuella återbetalningsansvar prövas för närvarande i allmän domstol.

Solna tingsrätt biföll i en dom den 25 januari 2010 ett yrkande om att staten ska återbetala ett belopp som av misstag satts in på fel skattekonto. Domstolen konstaterar att den situation som uppkommer vid en inbetalning av misstag på annans skattekonto inte är förutsedd i den offentliga

regleringen och att det måste förutsättas att civilrättsliga regler ska bilda utgångspunkt för prövningen i denna situation. Enligt dessa ska återbetalning ske om det inte finns tillräckliga skäl för en motsatt slutsats. Som skäl för återbetalning brukar anföras att det skett en förmögenhetsöverföring som saknar rättslig grund. Mot detta brukar man åberopa intresset av trygghet i omsättningen. Den som i god tro har tagit emot ett belopp och kanske tillgodogjort sig beloppet kan anses ha ett befogat intresse av att få behålla det. Enligt domstolens bedömning kan staten inte undgå skyldigheten att återbetala genom att hänvisa till att inbetalningar godtas utan närmare granskning. Domstolen går här efter in på hur parterna agerat vid inbetalningen och konstaterar att staten inte har anpassat sitt agerande på ett sätt som haft betydelse för statens möjlighet att få betalning för den skatteskuld som förelåg i det mottagande bolaget. Slutsatsen blir att det inte finns tillräckliga skäl att frångå huvudregeln och återbetalning ska därför ske.

Motionerna

I motion Sk264 av Susanne Eberstein (s) anför motionären att det behövs en översyn av reglerna. Vid misstagsbetalningar hänvisar Skatteverket till att man visserligen förfogar över systemet med skattekonton, men pengarna på kontot tillhör inte Skatteverket utan den som innehar kontot. För att pengarna ska kunna återbetalas måste den person eller det företag som av misstag fått pengarna gå med på att de skickas tillbaka. Det här är inte rimligt.

I motion Sk210 yrkande 3 av Marie Engström m.fl. (v) anför motionärerna att det är viktigt att misstag kan rättas till på ett rimligt sätt, inte minst för att upprätthålla rättstryggheten. De föreslår ett tillkännagivande om att rutinerna kring s.k. misstagsbetalningar ses över.

I motion Sk305 av Christer Winbäck (fp) anföras att ett marginellt fel inte får medföra så stora konsekvenser. Ett fel ska kunna rättas till. Regeringen bör snarast se över om regelverket måste ändras eller om det räcker med direktiv till Skatteverket.

Utskottets ställningstagande

I skattekontosystemet har alla möjlighet att sätta in pengar på sitt eget eller någon annans skattekonto. Det är t.ex. vanligt att företag som sköter bokföringen åt näringsidkare också ombesörjer skatteinbetalningar. Inbetalningarna tas emot av Skatteverket och ska enligt nuvarande regler tillgodoföras det angivna skattekontot utan någon som helst prövning eller ifrågasättande. Härav följer att det vilar ett stort ansvar på den som sköter inbetalningar på skattekonto att ange rätt referensnummer eller personnummer på det skattekonto han vill att inbetalningen ska krediteras.

Enligt utskottets mening utgör möjligheten att fritt och utan föregående prövning från Skatteverkets sida göra insättningar på ett skattekonto en grundläggande förutsättning för skattekontosystemet. Misstagsinbetalningar är möjliga och behandlas i princip på samma sätt som om det hade rört sig om en insättning på ett bankkonto eller liknande. Skatteverket har i normalfallet inte någon möjlighet att upptäcka de fall då en betalning satts in på ett annat konto än inbetalaren avsett och det är därför inte en framkomlig väg att lägga ett utökat ansvar på Skatteverket för att en betalning i det enskilda fallet hamnar på rätt konto.

Som framgår av den inledande redovisningen är frågan om Skatteverkets ansvar vid inbetalning på fel skattekonto nu föremål för prövning i allmän domstol.

Utskottet utgår från att problemen med misstagsbetalningar även har uppmärksammats av regeringen och kommer att bli föremål för överväganden i anslutning till beredningen av de förslag som Skatteförfarandeutredningen lagt fram när det gäller bl.a. skattekontosystemet. Utskottet anser inte att det finns någon anledning att rikta tillkännagivanden till regeringen i saken och avstyrker därför motionerna.

Skriftliga svar från Skatteverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att skriftliga besked från Skatteverket ska vara bindande.

Jämför särskilt yttrande 3 (v).

Bakgrund

En skattskyldig har möjlighet att ansöka om förhandsbesked hos Skatterättsnämnden i en fråga som avser sökandens skattskyldighet eller beskattning om det är av vikt för sökanden. Ett förhandsbesked är bindande för Skatteverket och vid domstolsprövning.

Företag har sedan den 1 januari 2010 möjlighet att ansöka om prissättningsbesked hos Skatteverket. Ett prissättningsbesked baseras på en överenskommelse mellan två eller flera länder om hur prissättningen av vissa internationella transaktioner ska ske och omfattar i normalfallet tre till fem beskattningsår. Prissättningsbeskedet är tillämpligt vid bestämmandet av underlag för statlig och kommunal inkomstskatt.

Skatteverket tar fram skriftliga ställningstaganden i syfte att åstadkomma en enhetlig och likformig rättstillämpning inom myndigheten. Beskeden är bindande för Skatteverket men behöver inte följas vid en eventuell domstolsprövning.

Motionen

I motion Sk210 yrkande 2 av Marie Engström m.fl. (v) anförs att det kan finnas tillfällen då en näringsidkare vill förvissa sig om hur han eller hon ska agera för att inte begå rättsliga fel. Ett vanligt sätt är att skriva till Skatteverket. Trots att näringsidkaren handlat i enlighet med det skriftliga svaret kan det komma att överprövas vid ett senare tillfälle, t.ex. vid en revision. Trots att samma omständigheter råder vid båda tillfällena har det hänt att olika bedömningar gjorts. Det betyder att det skriftliga svaret inte gäller längre utan det är beslutet med anledning av revisionen som blir gällande. Om de omständigheter som ligger till grund för det skriftliga svaret överensstämmer med dem som finns vid revisionstillfället, bör bedömningen som gjorts vid första tillfället (det skriftliga svaret) gälla. För att skapa trovärdighet för systemet är det viktigt att den skattskyldige känner sig trygg med myndigheters beslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill betona att det i princip är lagar och förordningar som gäller, inte besked från tjänstemän. Den som vill ha ett bindande besked i en skattefråga är hänvisad till att ansöka om förhandsbesked hos Skatterättsnämnden. Det finns också möjlighet att begära ett skriftligt besked från Skatteverket. Ett sådant besked är bindande för Skatteverket men kan komma att ändras i domstol.

Utskottet avstyrker motionen.

Synliga skatter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om att arbetsgivare ska lämna uppgift om erlagda arbetsgivaravgifter på lönebeskedet och att motsvarande uppgift ska förtryckas i deklarationen.

Riksdagen avslår också motionsförslagen om att preliminärskattsystemet ska avskaffas.

Motionerna

I motion Sk294 av Bengt-Anders Johansson (m) föreslås att staten och det allmänna som arbetsgivare ska redovisa skatter och avgifter på lönebesked till sina anställda.

I motion Sk308 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m) anförs att socialavgifter inte syns i lönebeskedet och att det finns ett behov att informera om varför, hur mycket och till vad de sociala avgifterna går. Detta kan uppnås

genom en större synlighet i exempelvis lönespecifikationerna, vilket skulle bättra på förtroendet för skatteuttaget och ge en mer rättvis bild av hur lönen hanteras.

Även i motion Sk363 av Sven Bergström och Åke Sandström (c) framhålls behovet av ett förändrat löneredovisningssystem som synliggör arbetsgivaravgiftens andel i den totala lönesumman.

I motion Sk391 av Fredrik Schulte (m) anförs att medvetenheten om landets höga skatter är låg bland svenskar i allmänhet. Källskattesystemet gör att den enskilde aldrig får en känsla för hur mycket skatt man betalar. Om man avvecklade källskattesystemet skulle denna medvetenhet öka påtagligt.

I motion Sk415 av Marianne Kierkemann (m) anförs att en stor del av löntagarna inte vet hur mycket som betalas in i arbetsgivaravgift. För att synliggöra för människor hur mycket skatt de betalar bör arbetsgivaravgifternas storlek redovisas på lönebeskedet samt i deklarationen.

I motion Sk430 yrkandena 1 och 2 av Cecilia Widegren och Anna Tenje (m) anförs att det är få svenska löntagare som är medvetna om att skattetrycket i Sverige har minskat genom jobbskatteavdraget och att detta bör ändras genom att det införs en direkt anvisning till jobbskatteavdraget på löntagares lönespecifikation. På samma sätt bör det göras anvisningar på löntagares lönespecifikation i de fall kommuner och landsting också sänker eller för den delen höjer kommunalskatten. Det vore dessutom önskvärt att fler arbetsgivare gjorde samtliga omkostnader för löneanställda synliga på lönebeskedet.

I motion Sk461 av Helena Bargholtz (fp) föreslås att arbetsgivarna åläggs att utforma lönebeskeden till de anställda så att samtliga arbetsgivaravgifter visas.

I motion Sk540 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd) anförs att riksdagen bör fatta beslut om att arbetsgivaravgifterna ska anges på lönebeskedet. Även jobbskatteavdraget bör redovisas för att på så sätt ge en helhetsbild av det totala skattetrycket på den lön som en löntagare har arbetat ihop.

I motion Sk548 yrkandena 1–3 av Anna Kinberg Batra och Gustav Blix (m) anförs att deklarationen bör ange de olika socialförsäkringsavgifter som varje löntagare betalar via sin arbetsgivare. Staten bör vara ett föredöme och på alla statligt anställdas månatliga lönebesked bör arbetsgivarens totala lönekostnad redovisas för den anställde. De flesta företagare vet hur det känns att själv betala in både löneskatter och arbetsgivaravgifter till Skatteverket. Det vore inte bara rättvist utan också nyttigt om även löntagare fick uppleva att betala in sin skatt. Att avskaffa källskattesystemet är därmed ett viktigt steg mot ökad medborgarmakt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas syn när det gäller principen att uttaget av skatt och avgift bör vara synligt för var och en så att alla blir medvetna om skatteuttagets nivå. Utskottet ser därför positivt på att företag informerar om uttaget av arbetsgivaravgifter m.m. på lönebesked och i andra sammanhang.

Utskottet är också positivt till att Skatteverket genom olika informationsinsatser ökar medvetenheten hos löntagare om de avgifter som arbetsgivaren betalar, och utskottet vill inte utesluta att det i framtiden kan bli möjligt att sådana uppgifter kan redovisas för den enskilde. I dagsläget är det svårt att lämna en exakt uppgift i varje enskilt fall eftersom avgifterna inte tas ut särskilt för varje löntagare. Utredningen om elektroniska inkomstuppgifter per individ och månad (2009:91) ska ta fram ett förslag om att arbetsgivare m.fl. ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagnivå varje månad (månadsuppgift). Även om syftet i första hand är att skapa bättre kontrollmöjligheter kan en bieffekt av ett sådant förslag eventuellt bli att det blir lättare att informera om skatte- och avgiftsuttagets storlek och möjligen också andra inslag i skatteuttaget som t.ex. jobbskatteavdragets effekt på individuell nivå. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2010.

I sammanhanget bör påpekas att det inte är något som hindrar att arbetsgivare i t.ex. lönebeskeden ger sina anställda relevant information om såväl skatter som löneavgifter. Löneprogram kan lätt anpassas så att detta är möjligt. Utskottet är starkt positivt till att detta förfaringssätt blir vanligt på arbetsmarknaden.

Även om utskottet således anser att det är värdefullt om skatteuttaget kan göras synligt för den enskilde skattebetalaren är utskottet inte berett att gå så långt att utskottet tillstyrker att arbetsgivare ska ha en lagstadgad skyldighet att lämna den önskade informationen till sina anställda. Det finns enligt utskottets mening anledning att vara försiktig med att införa tvingande regler som innebär att företagens administrativa börda ökar. Staten bör däremot snabbt införa denna information på sina lönebesked och därmed bidra till att alltfler följer efter.

Vad gäller förslagen om att avskaffa preliminärskattesystemet i syfte att på ett enkelt och otvetydigt sätt klargöra skatteuttagets storlek för den enskilde framstår åtgärden som överdriven även om den har sina pedagogiska poänger. Att först få hela lönen utbetalad och sedan tvingas betala in skatten själv är knappast något som skulle uppskattas av löntagarna, och ett sådant system skulle dessutom med stor sannolikhet leda till skattebortfall och merarbete för bl.a. Kronofogdemyndigheten.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionerna.

Skattetillägg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsyrkandena om en översyn av reglerna om skattetillägg med hänvisning till beredningen av Skatteförfarandeutredningens förslag.

Bakgrund

Skattetilläggen reformeras 2003

Regeringsrätten (RÅ 2000 ref. 66) och sedermera Europadomstolen (beslut 2002-07-23 ang. Janosevic, Västberga Taxi AB och Vulic) har konstaterat att det svenska skattetillägget är ett straff enligt den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, men har samtidigt funnit att det svenska skattetilläggsförfarandet inte strider mot artikel 6 i nämnda konvention. Båda domstolarna har slagit fast att det s.k. strikta ansvaret som tillämpas i Sverige, och som innebär att skattetillägg får påföras alldeles oavsett eventuellt uppsåt eller oaktsamhet, är förenligt med artikel 6. Av avgörande betydelse för domstolarnas ställningstagande härvidlag var de möjligheter till befrielse från skattetillägg som finns i den svenska lagstiftningen.

Inte heller den omständigheten att straffet, skattetillägget, påfördes av en förvaltningsmyndighet medförde att tillägget var oförenligt med artikel 6. Det avgörande var enligt domstolarna att den skattskyldige, genom möjligheten att överklaga Skatteverkets beslut hos förvaltningsdomstol, var tillförsäkrad en s.k. fair trial, dvs. en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag.

Den kränkning av artikel 6 som enligt Europadomstolen hade skett i målen, och som föranledde att Sverige ådömdes skadestånd, avsåg de långa handläggningstiderna rörande skattetillägg såväl hos Skatteverket som i skattedomstolarna.

Skattetilläggsystemet genomgick en genomgripande reform våren 2003 efter ett omfattande utredningsarbete och med beaktande av Europadomstolens domar angående dessa regler. De nya regler som riksdagen antog innebar ökade möjligheter till nyanserade bedömningar, tydligare och utvidgade befrielsegrunder och ökade möjligheter till anstånd då den taxering som föranlett skattetillägget överklagas. Motsvarande förändringar skedde beträffande tulltillägg (prop. 2002/03:106, bet. 2002/03:SkU16).

Skatteförfarandeutredningens översyn

Skatteförfarandeutredningen har haft i uppdrag att se över tillämpningen av skatte- och tulltilläggen efter lagändringarna 2003 och med utgångspunkt i en sådan genomgång undersöka om det finns skäl att ytterligare

justera bestämmelserna om skatte- och tulltillägg i syfte att förstärka rättssäkerhetsaspekterna. I betänkandet Skatteförfarandet (SOU 2009:58), som avlämnades i juni 2009, anför utredningen att det ännu inte gått tillräckligt lång tid för att det i alla delar ska vara möjligt att dra slutsatser om hur skattetilläggsbestämmelserna efter 2003 års reform kommer att tillämpas.

Utredningen konstaterar dock att bestämmelserna om skattetillägg har blivit mer nyanserade och att riskerna för konflikter med Europakonventionens krav har minskat. Tillämpningen av befrielsereglerna har blivit mer generös och flexibel. En negativ effekt av reformen är dock enligt vad som anförs att regleringen har blivit komplex och svåröverskådlig. Utredningen föreslår att följande justeringar görs för att ytterligare förstärka rättssäkerhetsaspekterna.

- Nivåerna för delvis befrielse från skattetillägg ska tas bort.
- Utrymmet för frivillig rättelse ska bli större.
- Normalt tillgängligt kontrollmaterial ska få större betydelse.
- Procentsatsen för skattetillägg för den som inte gjort skatteavdrag ska sänkas till 5 %.

Avslutningsvis nämns att utredningen diskuterat om skattetillägg och straff enligt skattebrottslagen (1971:69) kan aktualiseras för samma gärning utan att det strider mot Europakonventionens dubbelstraffningsförbud. Utredningens bedömning är att den frågan bör utredas i ett annat sammanhang. I två särskilda yttranden framhålls att Europadomstolens nyligen avkunnade dom i målet *Zolotukhin mot Ryssland* innebär att rättsläget förändrats på ett sätt som gör att det är angeläget att Sverige snarast undanröjer eventuella tveksamheter vad gäller det svenska systemets förenlighet med Europakonventionens krav respektive att Skatteverket redan nu bör välja mellan skattetillägg och åtal.

Dubbelstraffningsförbudet

Enligt artikel 4.1 i 7:e tilläggsprotokollet till Europakonventionen får ingen lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han redan blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat.

Regeringsrätten har i en dom den 17 september 2009 (mål nr 8133-08) funnit att Europakonventionens förbud mot dubbelstraffning inte hindrar att skattetillägg påförs efter allmän domstols dom om skatteförseelse.

Högsta domstolen har i december 2009 meddelat prövningstillstånd i två mål som gäller frågan om dubbelstraffningsförbudet hindrar lagföring eller straff för skattebrott när den skattskyldige har påförts skattetillägg (mål B 5498-09 och B 2509-09).

Motionerna

I motion Sk536 av Mikael Oscarsson och Holger Gustafsson (kd) anförs att reglerna om skattetillägg bör ändras för att bli rimligare beträffande gärningens art och påföljd. Så kallade subjektiva rekvisit bör införas, vilket innebär att felaktigt inlämnade uppgifter ska ha lämnats in med uppsåt eller av oaktsamhet för att skattetillägg ska kunna bli aktuellt. De nuvarande reglerna är oskäliga eftersom det saknas tak för skattetilläggen som därför kan bli hur höga som helst. Nivåerna på skattetilläggen måste också begränsas så att de är proportionerliga.

I motion Sk546 av Henrik von Sydow (m) begärs ett tillkännagivande om att möjligheten att påföra skattetillägg och reglerna kring skattetillägg bör anpassas till Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

I motion Sk368 av Jörgen Johansson och Birgitta Sellén (c) anför motionärerna att oskyldiga företagare ofta straffas indirekt när processen är utdragen och företaget under processtiden lider men. Trots att sjukdom inte ska innebära att några straffavgifter ska tas ut förefaller praxis vara en annan. Det borde vara rimligt att förelagda läkarintyg ska kunna ligga till grund för att bevisa förekomsten av sjukdom och att sådana intyg inte ska ifrågasättas och överprövas av skattekontorens personal. Samma förhållande gäller nivån på skattetillägg, vilka kan framstå som orimligt hårda för enkla förbiseenden i deklARATIONEN. Det rimliga vore att Skatteverket ska visa att den skattskyldige varit oaktsam eller haft uppsåt. Ett sådant krav skulle göra skattetilläggen mer rättssäkra. Skatteverket bör därför ha bevisbördan för att den skattskyldige misskött sig. En översyn bör göras för att stärka rättssäkerheten i relationen mellan samhälle och företagare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att Skatteförfarandeutredningen har genomfört en översyn av tillämpningen av skatte- och tulltilläggen ur rättssäkerhetssynpunkt och som ett resultat av översynen redovisat en rad förslag som syftar till att ytterligare förstärka rättssäkerheten.

Utredningen har också tagit upp frågan om den svenska regleringens förenlighet med Europakonventionens dubbelbestraffningsförbud mot bakgrund av ett par senare avgöranden från EU-domstolen som bedöms innebära att rättsläget kan ha förändrats i denna del. Eftersom avgörandena kommit förhållandevis nyligen har utredningen tvingats konstatera att frågan om behovet av lagändringar får analyseras vidare i ett annat sammanhang. Utredningen nämner dock att den norska regeringen har lagt fram ett förslag om ändringar i reglerna om den norska motsvarigheten till skattetillägg där skattemyndigheten ska välja mellan att påföra tilläggs-skatt och att göra en anmälan till polisen. Sedan utredningen avslutat sitt arbete har Regeringsrätten i en dom funnit att det svenska regelverket är förenligt

med Europakonventionens dubbelbestraffningsförbud. Högsta domstolen har i december 2009 meddelat prövningstillstånd i två mål som gäller denna fråga.

Utskottet kan konstatera att frågan om skattetilleggens framtida utformning nu är föremål för överväganden inom Regeringskansliet med anledning av Skatteförfarandeutredningens förslag och bedömningar i olika hänseenden. Utskottet förväntar sig att beredningen av utredningens förslag tydliggör skillnaden vid beräkning av skattetillegg mellan förseelser som har sin grund i uppsåt och förseelser som är försakade av sjukdom eller annat som varit svårt att påverka för den enskilde. Utskottet anser dock att resultatet av regeringens överväganden i dessa delar bör avvaktas och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Skatteflyktslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslagen om tillkännagivanden till regeringen om skatteflyktslagen.

Jämför reservation 3 (s, v, mp).

Bakgrund

Det är en allmän regel att beskattning ska ske på grundval av rättshandlingars verkliga innebörd oavsett den beteckning som avtalen givits. Bedömningen behöver inte avse en enskild rättshandling utan kan gälla den sammantagna innebörden av flera rättshandlingar (RÅ 2004 ref. 27). I detta ligger t.ex. att s.k. skenavtal inte ska läggas till grund för beskattningen.

Vid sidan av den allmänna regeln om genomsyn finns i skatteflyktslagen särskilda bestämmelser som ger ytterligare möjligheter att bortse från en rättshandling vid taxeringen. De förutsättningar som ska föreligga vid en tillämpning av skatteflyktslagen är följande.

- Rättshandlingen ska ingå i ett förfarande som medför en väsentlig skatteförmån för den skattskyldige.
- Den skattskyldige ska direkt eller indirekt ha medverkat i rättshandlingen eller rättshandlingarna.
- Skatteförmånen kan antas ha utgjort det övervägande skälet för förfarandet.
- En taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåts genom förfarandet.

Lagen tillämpas av förvaltningsdomstol efter framställning från Skatteverket. Framställning ska göras före utgången av de frister som gäller för beslut om eftertaxering eller i en pågående process om själva sakfrågan i underinstanserna.

Skatteflyktslagen är tänkt att tillämpas på förfaranden där en skattskyldig genomför en transaktion främst i syfte att uppnå eller undvika en beskattningseffekt, t.ex. då avdrag yrkas för konstlade förluster. Om den skattskyldige har något eller några andra godtagbara skäl för sitt handlande som tillsammans är av större betydelse än skatteförmånen, ska skatteflyktslagen inte tillämpas. Om ett förfarande framstår som normalt med hänsyn till det ekonomiska resultat som uppnås men ändå leder till en skatteförmån som lagstiftaren inte har avsett, är inte skatteflyktslagen tillämplig.

Avsikten med lagen är inte att åstadkomma någon utvidgning av det skattepliktiga området. Grundläggande måste alltså vara att gränserna för beskattningen anges genom de materiella reglerna (prop. 1980/81:17 s. 16).

Motionen

I motion Sk387 av Staffan Anger och Fredrik Schulte (m) anføres att den praktiska konsekvensen av skatteflyktslagen är att en person som enkelt uttryckt utnyttjar kryphål i skattelagstiftningen kan dömas för att ha brutit mot hur lagstiftaren tänkt att lagen ska tillämpas. I dessa fall gör Skatteverket en genomsyn av transaktionen eller konstruktionen och försöker utröna vad dess egentliga syfte var. Utgångspunkten för lagen om "handlingar som strider mot lagstiftarens intentioner" ger ett nästan bisart godtyckligt rättsläge. Lagstiftaren bör rimligen uttrycka lagens syfte i skrift när lagarna författas och om så inte skett bör lagen skrivas om så att godtyckliga tolkningar om lagstiftarens intentioner stävjas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, nu liksom tidigare (jfr bet. 2007/08:SkU22), att skatteflyktslagen skapar en allmän osäkerhet om skattereglernas innehåll och att den lämnar ett visst utrymme för godtycke vid tillämpningen. Det finns därför anledning att överväga frågan om det är möjligt att avskaffa skatteflyktslagen. Som utskottet framhållit kräver en sådan åtgärd en noggrann och ingående beredning. Frågor om skatteflyktslagens tillämplighet utgör i dag ett vanligt inslag vid domstolarnas prövning av olika former av avancerade skatteupplägg, och lagen har sannolikt också en preventiv effekt i sådana sammanhang. En förutsättning för ett avskaffande torde vara att möjligheten att motverka nya avancerade skatteupplägg inte försämras samtidigt som lagstiftningen ska vara tydlig för berörda företag. Utskottet anser att det är viktigt att ett eventuellt avskaffande inte försämrar möjligheterna att komma till rätta med avancerade upplägg och förfaranden. En komplika-

tion i sammanhanget är vidare att det finns ett behov av att genomföra förändringar inom områden där skatteflyktslagens existens påverkat de nu gällande reglernas utformning. Ett exempel är reglerna om omstrukturering av företag där skatteflyktslagen spelat en viss roll för möjligheten att ge reglerna en konkret och förutsebar utformning.

Vid behandlingen av motsvarande fråga våren 2008 utgick utskottet ifrån att regeringen kommer att uppmärksamma frågan och överväga om skatteflyktslagen skulle kunna avskaffas i anslutning till att andra förändringar med liknande inriktning genomförs. Utskottet anser inte att det finns anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om saken.

Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Tredjemansrevision

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om en översyn av rättssäkerheten i beskattningen eller om ett avskaffande av möjligheten till s.k. tredjemansrevision.

Bakgrund

En tidigare möjlighet till revision av tredjeman togs bort i juli 1994. Som skäl angavs bl.a. att tredjemanskontroll visserligen är ett oumbärligt instrument i skattekontrollen, men att det i allmänhet inte är nödvändigt att revidera en hel verksamhet för att få fram de relevanta uppgifterna. En åtgärd som innebär att hela verksamheten revideras ansågs vara mer omfattande än nödvändigt (prop. 1993/94:151 s. 90 f.). Tredjemansrevisionen ersattes därför av en möjlighet att förelägga tredjeman att komma in med uppgifter.

Möjligheten att genomföra tredjemansrevision återinfördes den 1 november 1997 (prop. 1996/97:100, bet. 1996/97:SkU23). Skatteverket får enligt 3 kap. 8 § taxeringslagen besluta om taxeringsrevision också för att inhämta uppgifter av betydelse för att kontrollera att deklara- och annan uppgiftsskyldighet fullgjorts riktigt och fullständigt av någon annan än den som revideras. Skatteverket har vidare rätt att förelägga tredjeman att lämna uppgifter om enskild skattskyldig enligt 17 kap. 4 § lagen om skattedeclarationer och kontrolluppgifter, s.k. tredjemansföreläggande.

Proportionalitetsprincipen är en allmän rättsprincip som gäller utan särskilt lagstöd och ska därför beaktas när Skatteverket fattar beslut. Det innebär att beslut om kontroll, tvång och sanktioner m.m. ska föregås av en proportionalitetsavvägning. Ett omfattande tredjemansföreläggande som avser uppgifter om hundratals personer bör t.ex. föregås av en noggrann

proportionalitetsavvägning medan någon sådan avvägning knappast behöver göras alls innan en tjänsteman förelägger den som inte fullgjort sin deklarationsskyldighet att göra det.

Motionen

I motion Sk553 av Camilla Lindberg (fp) anförs att all myndighetsutövning som innebär en potentiell risk för integritetsintrång och andra riskfaktorer ur rättssäkerhetsperspektiv kräver att en avvägning görs som innebär att man beaktar kravet på proportionalitet. Reglerna för beslut om tredjemansrevision och förelägganden mot tredjeman har i dag inte någon sådan begränsning. Regeringen bör genomföra en översyn av rättssäkerheten i beskattningen och återkomma till riksdagen med förslag om ett avskaffande av tredjemansrevision alternativt införande av tillräckliga regler och begränsningar i användningen för att trygga enskildas integritet.

Utskottets ställningstagande

Skatteförfarandeutredningen (Fi 2005:10) har genomfört en översyn av förfarandereglererna på beskattningsområdet och har bl.a. lagt fram förslag om en ny skatteförfarandelag (Skatteförfarandet, SOU 2009:58) som på flera sätt stärker integriteten och rättssäkerheten för medborgarna. Förslaget har remissbehandlats och är nu föremål för överväganden inom Regeringskansliet.

Utskottet anser inte att det finns någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av rättssäkerheten i beskattningen eller om ett avskaffande av möjligheten till s.k. tredjemansrevision och avstyrker därför motionen.

Skattenämnderna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om en översyn av systemet med skattenämnder.

Bakgrund

Skatteförfarandeutredningen (Fi 2005:10) har bl.a. haft i uppgift att överväga om lekmannainflytandet i Skatteverkets verksamhet bäst löses genom nuvarande skattenämnder eller om det finns andra mer effektiva sätt för insyn och medverkan.

I sitt slutbetänkande (Skatteförfarandet, SOU 2009:58) föreslår utredningen att Skattenämnderna ska avskaffas. Allmänhetens behov av inflytande och insyn i Skatteverkets verksamhet ska tillgodoses genom

informella organ som t.ex. intressetrådet och regionala företagsråd. Beslut i ärenden som tidigare fattats av skattenämnd, ska i fortsättningen fattas av Skatteverkets tjänstemän. Ett omprövningsärende ska normalt avgöras av en särskilt kvalificerad beslutsfattare som tidigare inte har prövat ärendet.

Motionen

I motion Sk509 av Andreas Norlén (m) anför motionären att skattenämndsledamöternas möjlighet att ha relevanta synpunkter på besluten är långt mindre än nämndemäns möjlighet att självständigt ta ställning till hur ett brottmål ska bedömas. Däremot medför systemet med skattenämnder att Skatteverkets beslut fördröjs i avvaktan på att nämnden ska sammanträda. De skattskyldiga vill rimligen att beslut ska fattas så snabbt och rättssäkert som möjligt. Systemet med skattenämnder bör därför ses över, för att man ska kunna bedöma om skattenämnderna bör avskaffas eller om det finns möjlighet att förbättra systemet på ett sådant sätt att nämnderna bör behållas.

Utskottets ställningstagande

Skatteförarandeutredningen har haft i uppdrag att förtydliga och förenkla lagstiftningen på skatteförarandområdet och har valt att fullgöra den uppgiften genom att skapa en gemensam lag för i stort sett hela skatteförarandet.

Vid sidan av arbetet med en ny skatteförarandelag har utredningen utrett bl.a. skattenämndernas framtid. Utredningen föreslår att skattenämnderna avskaffas och att allmänhetens behov av inflytande och insyn i Skatteverkets verksamhet tillgodoses genom informella organ. De förslag som Skatteförarandeutredningen lagt fram har remissbehandlats och är nu föremål för överväganden i Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden bör avvaktas och avstyrker därför motionsförslaget om ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en översyn av dessa regler.

Folkbokföringsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslagen om olika förändringar inom folkbokföringen och användningen av personnummer och samordningsnummer.

Jämför särskilt yttrande 4 (s).

Bakgrund

Personnummer och samordningsnummer

Alla personer som folkbokförs i Sverige tilldelas ett personnummer som identitetsbeteckning. Den som en gång fått ett personnummer kommer att behålla samma nummer livet ut. Det innebär att personnumret inte ändras vid t.ex. flyttning från eller till Sverige. Personnumret infördes 1947 och då som ett system med födelsetid plus ett tresiffrigt födelsennummer. År 1967 gjordes en ändring som innebar att man införde en kontrollsiffra som fjärde siffra i personnumret. Personnumret anger dels personens födelsetid, dels ett födelsennummer samt en kontrollsiffra. De enda uppgifter som kan utläsas ur ett personnummer är födelsetid och kön. Könet framgår av näst sista siffran i personnumret och är udda för män och jämn för kvinnor.

Sedan den 1 januari 2000 får en person som inte är eller har varit folkbokförd efter begäran från en myndighet tilldelas ett särskilt nummer, ett s.k. samordningsnummer. Tidigare kunde även dessa personer tilldelas personnummer om det fanns ett uttryckligt författningsstöd. Eftersom identiteten ofta är osäker när det gäller personer som inte är folkbokförda i landet, ansågs det lämpligt att personnummer reserverades för personer som är folkbokförda. Samordningsnummer infördes eftersom risken för personförväxling och behovet av säker kommunikation mellan myndigheter ändå ansågs kräva en enhetlig personbeteckning även beträffande personer som inte är folkbokförda (prop. 1997/98:9 s. 78 f.).

Samordningsnumret är konstruerat som ett personnummer men med sifferkombinationer som inte kan förekomma i personnumret på så sätt att siffrorna för dag adderas med 60.

Genom en lagändring den 1 juni 2008 får uppgifter om personer med samordningsnummer, om det inte råder osäkerhet om personernas identitet, ingå i det statliga personadressregistret (SPAR). Härigenom har företag och andra privata organisationer fått en möjlighet att genom en enkel registerkontroll verifiera de uppgifter som en person med samordningsnummer lämnar om sin identitet (prop. 2007/08:58, bet. 2007/08:SkU26).

Problemen med att personnumren inte räcker till har lösts genom att det är möjligt att i stället ange en födelsedagen närliggande dag vid fastställande av personnummer. Avsikten är att öka antalet tillgängliga personnummer med bibehållen utformning av personnumret. I ärendet infördes även en möjlighet att tilldela personer som omfattas av regler om immunitet och privilegier personnummer trots att de inte folkbokförs (prop. 2008/09:111, bet. 2008/09:SkU28).

Civilstånd

Folkbokföring innebär fastställande av en persons bosättning samt registrering av uppgifter om identitet, familj och andra förhållanden som enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får förekomma i folkbokföringsdatabasen. Hit hör

uppgift om civilstånd, make, barn, föräldrar, vårdnadshavare och annan person som den registrerade har samband med inom folkbokföringen och uppgift om motsvarande samband som är grundat på adoption.

Som civilstånd registreras i folkbokföringen ogift, gift, registrerad partner, skild, skild partner, änka/änkling eller efterlevande partner. De som är registrerade partner i Sverige enligt den tidigare lagen kan när som helst omvandla sitt partnerskap till ett äktenskap genom en gemensam skriftlig anmälan direkt till Skatteverket.

Folkbokföringsutredningen

Folkbokföringsutredningen har haft i uppdrag att göra en allmän översyn av folkbokföringslagen (1991:481) och har i september 2009 avlämnat sitt slutbetänkande Folkbokföringen (SOU 2009:75). Remisstiden löper ut den 1 april 2010.

Motionerna

I motion Sk353 av Raimo Pärssinen m.fl. (s) anförs att samordningsnumret ofta leder till att både den berörde enskilde och olika myndigheter utgår ifrån att beslutet om uppehållstillstånd är permanent. Det finns ingen möjlighet för t.ex. Försäkringskassan eller socialförvaltningarna att se om uppehållstillståndet är tillfälligt eller permanent. Ett sätt att försöka bringa ordning och reda är naturligtvis att öka myndigheternas möjligheter till samordning. Det enklaste sättet är att markera samordningsnumret i folkbokföringen så att det framgår om personerna har ett tillfälligt uppehållstillstånd.

I motion Sk433 av Lisbeth Grönfeldt Bergman (m) anförs att våra personnummer används till allt från hyra av videofilm, arbetsansökan, patientregister i sjukvården till vanlig myndighetsutövning. Det breda användandet av personnummer i så många andra sammanhang än myndighetsutövning är inte bra, dels är det integritetskränkande för individen, dels är risken för missbruk uppenbar. Att födelsedata så pass tydligt framgår av personnumret innebär dessutom att det finns en risk för åldersdiskriminering i vissa sammanhang.

I motion Sk506 av Marianne Watz (m) anförs att personnumret används slentrianmässigt både i myndighetssammanhang och i privata sammanhang. Numret kan efterfrågas både när man betalar skatt och när man hyr en film. Den personliga sfären och integriteten värnas bäst i en modell där ett enda nummer inte direkt leder vidare till all information om medborgaren. Personnumret bör därför endast användas med lagstöd i myndighetssammanhang med strikt sekretess. I andra sammanhang bör alternativa lösningar sökas.

I motion Sk306 av Oskar Öholm (m) anför motionären det i dag finns nästan 900 000 personer med civilståndet skild. Uppgift om civilstånd framgår av folkbokföringen och återges bl.a. i alla svenskers självdeklaration. I

juridisk mening kan man vara ogift, gift eller registrerad partner, änka, änking eller efterlevande partner och skild eller skild partner. Ogift gäller den som aldrig varit gift eller registrerad partner medan en persons civilstånd efter en skilsmässa fortsätter att vara skild fram till dess att personen gifter sig igen. Det är enligt motionärens mening högst tveksamt om dagens ordning är rimlig. Att i olika register skilja gifta från icke gifta är fullt begripligt, t.ex. av skatteskal. Däremot är det svårt att finna juridiska eller skattemässiga argument för att registrera medborgare som skilda år efter år.

Utskottets ställningstagande

Personnumren används inom alla områden i det svenska samhället, inom både den privata och den offentliga sektorn. Personnumret är dels ett hjälpmedel för att kunna identifiera en person, dels ett sökbegrepp som gör det enklare att utbyta information mellan myndigheter och andra organisationer liksom att bearbeta uppgifter om en person från flera register. Personnumret utgör även en viktig del i statistikframställningar eftersom det är en garant för att rätt uppgift hänförs till rätt person. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslagen om olika former av begränsningar i den frivilliga användningen av personnummer och samordningsnummer.

När det gäller övriga frågor anser utskottet att resultatet av regeringens överväganden med anledning av Folkbokföringsutredningens översyn och förslag bör avvaktas.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Folkbokföring av barn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om olika tillkännagivanden till regeringen angående folkbokföring av barn och hänvisar härvid till Folkbokföringsutredningens översyn och förslag.

Bakgrund

Barn som har dubbel bosättning, därför att föräldrarna inte bor tillsammans, folkbokförs enligt samma regler som gäller för vuxna personer. Föräldrarna kan inte själva – t.ex. genom avtal om underhåll – bestämma var barnet ska vara folkbokfört.

Ett barn som har dubbel bosättning genom att vistas omväxlande hos båda sina föräldrar ska anses ha sitt egentliga hemvist hos den förälder där det tillbringar flest nätter. Så länge en förälder bor kvar i den ursprungliga bostaden bör det förhållandet att barnet tillbringar en natt mer i veckan hos den andra föräldern inte medföra ändrad bosättning.

När båda föräldrarna flyttat från den ursprungliga bostaden måste en ny bedömning ske av var den övervägande delen av dygnsvilorna tillbringas. Med ursprunglig bostad menas den bostad där familjen senast var folkbokförd tillsammans. Ett barns folkbokföring kan inte enbart ändras på grund av att föräldrarna är överens om var barnet ska vara folkbokfört eller att tingsrätten har bestämt att barnet ska vara stadigvarande bosatt hos en förälder, utan hänsyn tas till den faktiska bosättningen.

Intresset av var barnet är folkbokfört hänger ofta samman med att möjligheten att få ekonomiska familjestöd, såsom underhållsstöd och bostadsbidrag, är kopplad till var barnet är folkbokfört. Likaså är bl.a. rätten till hälso- och sjukvård samt plats i förskola och grundskola kopplad till folkbokföringen.

Folkbokföringsutredningen

Folkbokföringsutredningen har haft i uppdrag att särskilt utreda om reglerna för folkbokföring av barn med dubbel bosättning är ändamålsenliga och i överensstämmelse med barnets bästa. I sitt slutbetänkande Folkbokföringen (SOU 2009:75) har utredningen lagt fram förslag som rör folkbokföringen av barn med dubbelt boende.

För att underlätta Skatteverkets utredning i de fall föräldrarna lämnat motstridiga uppgifter om var barnet vistas ska särskilt beaktas om en dom som har vunnit laga kraft eller ett avtal som godkänts av socialnämnden reglerar frågan om ett barns vårdnad, boende eller umgänge. Ett barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar ska när byte av bostad har skett anses bosatt hos den av föräldrarna som dessa kommer överens om.

Beslut om folkbokföring utan föregående flyttningsanmälan gäller i dag från och med beslutets dag. När en flyttningsanmälan avseende ett barn avvisas för att båda vårdnadshavarna inte undertecknat den och Skatteverket beslutar om barnets folkbokföring efter en bosättningsutredning resulterar det i att barnet kan komma att folkbokföras långt efter att själva flyttningen skedde. För att undvika dessa nackdelar ska beslutet ska gälla från flyttningsdagen eller från anmälningsdagen.

Vidare föreslås att huvudregeln för barn som föds utomlands ska vara att de inte folkbokförs.

Remisstiden löper ut den 1 april 2010.

Motionerna

I motion Sk283 av Carina Hägg (s) anförs att det är viktigt att regeringen beaktar de problem som finns hos unga när de vill ha egen bostad på grund av relationen till familjen när regeringen ska ta ställning till de förslag som Folkbokföringsutredningen kommer med.

Också i motion Sk454 av Emma Carlsson Löfdahl (fp) anförs att det är viktigt att de problem som finns med unga som vill ha egen bostad på grund av relationen till familjen beaktas av regeringen. Om den förälder

som barnet är folkbokfört hos inte vill informera den andra föräldern om vissa uppgifter kommer den andra föräldern inte att få denna information. Det kan vara alltifrån BVC-kontroller, läkarbesök till förskoleplaceringar etc. För att komma ifrån detta bör ett system införas där det finns möjlighet att folkbokföra minderåriga barn på två adresser så att båda vårdnadshavarna nås av samma information.

I motion Sk487 yrkandena 1 och 2 av Emma Henriksson (kd) anförs att för barn som växer upp i dubbelt boende med samma vistelsetid i båda hemmen bör möjligheten till dubbel folkbokföringsadress utredas. Barn riskerar att hamna i kläm när folkbokföringen inte tar hänsyn till deras reella situation. Även bland vuxna finns de som med regelbundenhet har ett dubbelt boende. Under vissa omständigheter kan detta innebära problem för den enskilde. Det gäller framför allt om personen är i behov av samhällets tjänster men kan också få inverkan på möjligheten att delta aktivt i det politiska och kulturella livet. Även för en kommun med många delvis boende finns ett stort bekymmer när dessa är folkbokförda i annan kommun.

I motion Sk533 av Birgitta Ohlsson (fp) föreslås en utredning om hur svensk lagstiftning bör ändras för att tillgodose behoven hos barn födda efter värdmödraskap.

Utskottets ställningstagande

Det bör enligt utskottets mening framhållas att de rättigheter och skyldigheter som är knutna till folkbokföringen i mycket stor utsträckning bygger på att en person inte kan vara folkbokförd på flera olika platser samtidigt. Det gäller skyldigheten att betala skatt i viss kommun, rätten till sjukvård, etc. Det finns därför inte någon anledning att överväga en möjlighet till dubbel folkbokföringsadress.

Folkbokföringsutredningen har i sitt slutbetänkande redovisat förslag och bedömningar som bl.a. gäller folkbokföringen av barn med dubbel bosättning och barn som föds utomlands. Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden med anledning av Folkbokföringsutredningens slutbetänkande nu bör avvaktas. Utskottet avstyrker de aktuella motionerna.

Skyddade personuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om olika tillkännagivanden till regeringen om skyddet för personuppgifter med hänvisning till Folkbokföringsutredningens översyn och förslag.

Bakgrund

Uppgifter som registreras i folkbokföringen är som regel offentliga. Sekretess gäller hos alla myndigheter om det av särskild anledning kan antas att den enskilde, eller någon närstående, kan lida skada eller men om uppgifter om personen lämnas ut (22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). En sådan särskild anledning som avses i bestämmelsen kan vara befarad personföljelse.

I de fall man på förhand kan misstänka att utlämnande av uppgifter om en person kan förorsaka personföljelse eller annan skada kan sekretessmarkering i folkbokföringsregistren tillgripas som en första skyddsåtgärd. Markeringen anger att särskild försiktighet bör iakttas vid bedömningen av om uppgifter om personen i fråga bör lämnas ut, eftersom uppgifterna kan omfattas av sekretess. Sekretessmarkering är alltså avsedd att ge myndigheterna en varningssignal inför uppgifter som normalt lämnas ut utan särskild sekretessprövning. Förfarandet med sekretessmarkering är inte lagreglerat. Förfarandet har dock använts inom folkbokföringen under många år, och skatteförvaltningen har utarbetat särskilda rutiner för systemet. JO har också accepterat förfarandet. Omprövning av sekretessmarkeringen sker i regel varje år. Den skyddade personen ska då redogöra för de aktuella förhållandena, varvid det prövas om skyddet ska vara kvar.

Ett annat sätt att skydda personuppgifter i folkbokföringen är att genom beslut om s.k. kvarskrivning (16 § folkbokföringslagen) medge en person som flyttar att vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsadressen om personen av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier på annat sätt. Kvarskrivning kan endast ske efter ansökan från den enskilde och får endast medges om den enskildes behov av skydd inte kan tillgodoses genom besöksförbud eller på annat sätt. Kvarskrivning får även avse den utsatta personens medflyttande familj. Kvarskrivning får medges för högst tre år i taget. Kvarskrivning kombineras ofta med sekretessmarkering.

Bestämmelser om fingerade personuppgifter infördes den 1 juli 1991 och regleras i lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter. Enligt lagen kan en folkbokförd person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot hans liv, hälsa eller frihet medges att använda andra personuppgifter om sig själv än de verkliga (fingerade personuppgifter). Det krävs också att personen inte kan ges tillräckligt skydd genom kvarskrivning eller på annat sätt. Huvudregeln är att medgivandet gäller för obegränsad tid, men det får begränsas till viss tid. Ett medgivande att använda fingerade personuppgifter får även ges åt en familjemedlem som varaktigt bor tillsammans med den person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet. Medgivande lämnas av Stockholms tingsrätt efter ansökan hos Rikspolisstyrelsen.

Folkbokföringsutredningen

Folkbokföringsutredningen har undersökt förutsättningarna för en författningsreglering av förfarandet med sekretessmarkering och sett över hanteringen av sekretessmarkerade uppgifter i folkbokföringsdatabasen vid överföringen till andra myndigheter.

Utredningen föreslår att Skatteverket efter ansökan ska kunna registrera en personuppgift om att en enskild eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men, dvs. har ett skyddsbehov. Ett avslag på en sådan begäran ska kunna överklagas av den enskilde. Utredningen konstaterar att myndigheterna i stort har bra rutiner för att hantera uppgifter om personer som är utsatta för hot och som därför fått sekretessmarkering. Det bedöms inte finnas några större brister i de författningar som finns, utan det är i så fall tillämpningen som brister.

Remisstiden löper ut den 1 april 2010.

Motionerna

I motion Sk202 av Magdalena Andersson (m) anförs att för kvinnor, barn och andra som lever med skyddade personuppgifter på grund av att de lever under hot, exempelvis misshandel och hedersrelaterat våld eller hot, bör möjligheten till ett enklare förfarande vid byte av personuppgifter utredas.

I motion Sk228 av Hans Hoff (s) anförs att de exempel som finns på att skyddade uppgifter har lämnats ut visar på nödvändigheten av att ytterligare åtgärder vidtas för att garantera dessa personers säkerhet. Det avgörande är att riksdag och regering orkar hålla i de här viktiga frågorna och gå vidare så att förslag i utredningar även leder till konkreta resultat.

I motion Sk314 av Johan Linander och Annika Qarllsson (c) anförs att den som har skyddade personuppgifter måste kunna vända sig till domstol utan att riskera att få sin identitet röjd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden med anledning av Folkbokföringsutredningens förslag bör avvaktas och avstyrker därför motionsyrkandena.

ID-kort

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om olika förändringar när det gäller ID-kortens utformning och de krav som ställs vid utfärdandet. Ett motionsyrkande om att det ska bli lättare för nyinflyttade att få en legitimationshandling avstyrks med hänvisning bl.a. till att det pågår ett arbete inom Regeringskansliet med denna inriktning.

Bakgrund

Nationellt ID-kort och pass

Pass och nationellt ID-kort utfärdas endast till svenska medborgare.

Det nuvarande passet är försett med ett datachip som lagrar innehavarens personuppgifter och passfoto. Vid en passkontroll kan passinnehavaren fotograferas och passfotot i datachippet användas för att göra en jämförelse mellan ansiktena. Syftet är att säkra att personen på passfotot och den som använder passet är samma person.

Ett nationellt ID-kort kan bara utfärdas till svenska medborgare. Med det nationella ID-kortet kan man resa till och vistas i en rad länder utan att medföra pass. Det nationella ID-kortet kan även användas som identitetshandling i Sverige. Fotografering måste ske på passexpeditionen för att säkra kvaliteten på fotot och utesluta risken för personväxling. Ansiktsbilden får sparas i ett lagringsmedium i ID-kortet. De biometriska data som tas fram ur ansiktsbilden ska omedelbart förstöras när ID-kortet har lämnats ut eller ansökan har återkallats eller avslagits.

Skatteverkets ID-kort

Skatteverket kan utfärda ett ID-kort på ansökan av en person som har fyllt 13 år och som är folkbokförd i landet enligt folkbokföringslagen (1991:481). De ID-kort som Skatteverket utfärdar innehåller också en e-legitimation som kan användas för att utföra de e-tjänster som många myndigheter erbjuder, t.ex. att lämna inkomstdeklaration eller anmäla flyttning. Vid användningen behövs en pinkod. Någon annan teknisk lösning erbjuds inte i dagsläget.

Regeringen har i regleringsbrevet för 2010 givit Skatteverket i uppdrag att redovisa hur arbetet med införandet har genomförts och hur verksamheten fungerar. I uppdraget ingår också att analysera om det finns behov av förändrade regler inom området och i förekommande fall föreslå förändringar i regelverket. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2010.

Motionerna

I motion Fi242 yrkande 2 av Hans Olsson (s) anförs att dagens användning av koder är ett otillfredsställande system för identifikation. För en mer fullständig övergång till kort som bejakas av alla krävs sannolikt ett enklare identifikationssystem byggt på biometri.

I motion Sk372 av Bertil Kjellberg och Lena Asplund (m) anförs att även privata fotografer ska kunna ta foton för pass, nationella ID-kort, körkort och bank-ID-kort. Myndigheten ska kunna säkerställa att det är samma person som blir fotograferad som hamnar på ID-handlingen genom att det inrättas ett auktorisationssystem där det bl.a. måste finnas en krypterad koppling mellan fotograf eller butik och Skatteverket. Detta förslag kommer att ge en ökad valfrihet och bättre fotokvalitet för konsumenterna. På sikt kan det också ge ökad valfrihet på andra områden som körkort och pass, vilket också där skulle innebära ökad tillgänglighet och bättre kvalitet.

I motion Sf346 yrkande 1 av Anita Brodén (fp) anförs att man måste ha en svensk legitimationshandling, med svenskt personnummer inskrivet, för att kunna öppna ett bankkonto och för att exempelvis kunna ta emot skatteåterbäring. Det är svårt för en utländsk inflyttad att få en svensk legitimationshandling, om han eller hon inte har en sådan redan tidigare, då det är svårt att verifiera identiteten. Detta försvårar avsevärt för invandrare att kunna fungera och integreras i det svenska samhället varför det är angeläget att förbättra möjligheterna för en utländsk inflyttad att erhålla en svensk legitimation.

Utskottets ställningstagande

Även om det enligt utskottets mening skulle vara fördelaktigt med tekniska lösningar som gör det enklare och säkrare att använda kort för betalning, identifikation etc. anser utskottet att besluten om den tekniska utformningen i första hand bör fattas av de myndigheter som ansvarar för att kort m.m. får en rättssäker och ändamålsenlig utformning.

När de gäller möjligheten för den som nyligen flyttat in till Sverige att få ett ID-kort handlar det bl.a. om att göra en rättssäker prövning av identiteten. De personer som inte kan styrka sin identitet kan inte få ID-kort. Även om det är viktigt för personer att kunna få ID-kort får detta inte innebära att tillförlitligheten och därmed användbarheten för Skatteverkets ID-kort blir sämre än för andra ID-kort på marknaden. Det är således inte acceptabelt att urholka reglerna på ett sådant sätt att Skatteverkets ID-kort riskerar att bli ett andra klassens ID-kort jämfört med de ID-kort som t.ex. bankerna och polisen utfärdar. En sådan utveckling skulle missgynna personer som är bosatta i Sverige men inte svenska medborgare, vilket inte är acceptabelt ur integrationssynvinkel.

Utskottet anser att ansträngningar bör göras för att undersöka om fler människor kan få ID-kort på ett rättssäkert sätt. Enligt vad utskottet erfarit pågår det ett arbete inom Regeringskansliet med denna inriktning. Det finns därför inte någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen i saken.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Skenäktenskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om ett tillkännagivande till regeringen om en centralisering av Skatteverkets hinderprövning i vissa fall.

Bakgrund

Skenäktenskap i Sverige mellan tredjelandsmedborgare och EU-medborgare

Rikskriminalpolisen har i en rapport (RKP Rapport 2008:5) redovisat statistik och analys över den svenska situationen med skenäktenskap där en av parterna kommer från ett icke EU-land och ingen av parterna är folkbokförd i Sverige. I rapporten noteras en omfattande ökning av antalet hinderprövningar och vigslar mellan personer från ett EU-land och ett land utanför EU där ingen av parterna är folkbokförd i Sverige. Det är främst indiska och pakistanska män som gifter sig, framför allt med portugisiska eller tyska kvinnor. Paret är endast i Sverige under tiden för hinderprövning och vigsel. Därefter beger de sig till annat EU-land där tredjelandsmedborgaren söker uppehållstillstånd med stöd av det ingångna äktenskapet. Paret bosätter sig inte tillsammans, utan EU-medborgaren reser till sitt hemland. Att gifta sig i Sverige har visat sig attraktivt, bl.a. för att det går snabbt. Hinderprövning kan göras på vilket skattekontor som helst, och det är enligt vad som framgår av rapporten möjligt att gå till ett annat skattekontor med en ny ansökan om man får avslag på den första. Det har förekommit att samma person har sökt och beviljats hinderprövning flera gånger med olika män utan skilsmässa emellan. I rapporten lämnas ett antal rekommendationer, bl.a. att handläggningen av hinderprövning av två i Sverige icke folkbokförda personer ska centraliseras till skattekontor med personal som har specialkompetens, att polisen bör utveckla samverkan med Skatteverket och vigselförrättare i sin region om inre utlänningskontroll och att kontrollen vid hinderprövning förbättras.

Hindersprövning

Det finns tre äktenskapshinder. Den som är under 18 år får inte gifta sig utan tillstånd. De som är nära släkt får inte gifta sig med varandra. Den som redan är gift eller partner i ett registrerat partnerskap får inte ingå äktenskap. De som är halvsyskon får ingå äktenskap efter tillstånd av länsstyrelsen. Detsamma gäller de som är helsyskon genom adoption.

Hindersprövning utförs av skattemyndigheten. Myndigheten har till uppgift att för det allmänna bevaka att äktenskap inte ingås i strid med äktenskapshindren. Utredningen om sakförhållandena sker i första hand genom en kontroll av personuppgifterna mot folkbokföringens dataregister.

Om någon av de sökande – eller båda – inte är folkbokförd i Sverige måste de besöka ett skattekontor personligen i samband med att de lämnar in ansökan om hinderprövningen. På kontoret ska den som inte är folkbokförd styrka sin identitet med ett pass eller, för den som är medborgare i Schweiz eller ett EES-land, ett nationellt ID-kort där medborgarskapet framgår. Den som inte är folkbokförd ska lämna uppgift om födelseort, födelse-land, medborgarskap, kön och civilstånd. Dessa uppgifter ska vara styrkta med kopia av pass samt annan handling t.ex. skilsmässodokument eller dödsattest för tidigare make.

Motionen

I motion Sf334 yrkande 3 av Kjell Eldensjö (kd) anförs att en rapport från Rikskriminalpolisen 2008 visar att Sverige är ett attraktivt land för att ingå äktenskap. En snabb och enkel hinderprövning för äktenskap har gjort Sverige till ett transitland för skenäktenskap. I rapporten föreslås bl.a. att hinderprövning av två i Sverige icke folkbokförda personer ska centraliseras till skattekontor där det finns personal med rätt kompetens. Motionären föreslår ett tillkännagivande med detta innehåll.

Utskottets ställningstagande

Enligt vad utskottet erfarit har problemen med att Sverige utnyttjats som transitland för skenäktenskap samband med en smugglingsverksamhet som bedrevs av ett nätverk med anknytning till Sverige. De ansvariga har nyligen dömts för grov människosmuggling av Örebro tingsrätt. Huvudmannen dömdes för bl.a. för 15 fall av grov människosmuggling till fyra års fängelse.

Enligt utskottets mening är det ett problem om den snabba och enkla hinderprövningen i Sverige missbrukas. Utskottet utgår ifrån att regeringen uppmärksammar problemet och vidtar de åtgärder som bedöms lämpliga. Något tillkännagivande bedöms inte vara nödvändigt och utskottet avstyrker därför den aktuella motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skatte- och avgiftskontroll m.m., punkt 1 (s, v, mp)

av Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Helena Leander (mp), Hans Olsson (s) och Birgitta Eriksson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Fi299 yrkandena 46–55, bifaller delvis motionerna 2009/10:Sk220, 2009/10:Sk248 yrkandena 1–5, 2009/10:Sk275, 2009/10:Sk284, 2009/10:Sk285, 2009/10:Sk322, 2009/10:Sk341, 2009/10:Sk396, 2009/10:Sk407 yrkandena 1 och 7, 2009/10:Sk481 yrkandena 1–3, 2009/10:Sk485, 2009/10:Sk556, 2009/10:Sf322 yrkande 2 och 2009/10:N476 yrkande 5 och avslår motionerna 2009/10:Sk208, 2009/10:Sk226, 2009/10:Sk250, 2009/10:Sk255, 2009/10:Sk262, 2009/10:Sk281, 2009/10:Sk291, 2009/10:Sk332, 2009/10:Sk336, 2009/10:Sk340 yrkandena 1–3, 2009/10:Sk342 yrkande 2, 2009/10:Sk406 yrkandena 1 och 2, 2009/10:Sk407 yrkande 2, 2009/10:Sk412 yrkande 6, 2009/10:Sk481 yrkandena 4, 5, 7 och 9, 2009/10:Sk496, 2009/10:Sk515, 2009/10:Sk523 yrkandena 1–4, 2009/10:Sk531 och 2009/10:Ju409 yrkande 9.

Ställningstagande

Skatteverket beräknar att staten förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fusket står för den största delen. Att bekämpa skattefusk handlar om att stärka välfärden men också om att skapa rättvisa villkor för företagen. Rättvisa konkurrensvillkor kräver att kraftfulla åtgärder vidtas mot dem som undanhåller delar av eller hela intäkten från beskattning eller bryter mot andra bestämmelser som hederliga företag följer.

Ekobrottsmyndigheten har konstaterat att kopplingen mellan den grova organiserade brottsligheten och ekonomisk brottslighet växer. Den svarta sektorn i Sverige har tydliga inslag av grov organiserad brottslighet som också ingår i europeiska och internationella nätverk. Skatteplanering syftande till skattefusk sker ofta med hjälp av s.k. skatteparadis.

Ett flertal myndigheter samverkar i dag nationellt och i regionala under rättelsecentrum (RUC) för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Polisen leder spaningen och gör gripanden. Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten utreder och väcker åtal om brott. Skatteverket sköter den löpande skattekontrollen och gör grundjobbet i utredningarna om skattebrott. Kronofogdemyndigheten driver in skatteskulder. Även Tullverket och Försäkringskassan ingår i samarbetet.

I den dåvarande socialdemokratiska regeringens sista statsbudget för 2006, utformad i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna, drogs riktlinjerna för ett kraftfullt arbete mot bidrags- och skattefusk upp. Skatteverket fick ökade resurser. Arbetet med att ta fram en lagstiftning för certifiering av kassaregister inleddes. En delegation mot felaktiga utbetalningar bildades. Skatteverket fick också rätt att kräva personalliggare av restaurang- och frisörsbranscherna och göra oannonserade kontroller. Den borgerliga regeringen har hitintills tagit få egna initiativ kring skattefusket. I princip har de förvaltats de socialdemokratiska initiativen, men Skatteverket förlorade de extraresurser de hade fått för att bekämpa skattefusket.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har tagit fram ett nytt offensivt program mot skattefusk och ekobrott och föreslog redan vid behandlingen av 2010 års budget en permanent förstärkning av Skatteverkets resurser med 50 miljoner kronor. Om denna satsning hade genomförts skulle Skatteverket ha fått utrymme för att t.ex. anställa uppemot 100 nya specialister och på det sättet snabbt och effektivt kunnat komma i gång med vårt program.

Vi vill att Sverige prioriterar kampen mot ekobrott och skattefusk i Europa. Genom att Sverige agerar direkt som stat eller som medlem i EU i olika samarbetskonstellationer kan vi se till att skatteparadisen tvingas till skatteavtal. Skattemyndigheter måste få kunna lämna vidare information om misstänkt penningtvätt, försäkringsbedrägeri etc. till finanspolisen. Skattemyndigheter måste på ett effektivt sätt kunna ta del av informationen när åklagare via internationell rättshjälp hittar misstankar om skattebrott. Vi menar också att lagen om skatteflykt inte har varit effektiv och därför måste ses över.

Penningtvätt och skattebrott hänger samman. I detta förenas grov organiserad brottslighet med ekonomisk brottslighet. Finansinspektionen har uppdraget att samordna penningtvättsbekämpningen och följer genomförandet av EU:s tredje penningtvättsdirektiv. Här krävs dock större insatser. Vi menar att det behövs utredas om penningtvätt ska betraktas som ett separat brott. Sekretesslagsformuleringar som hindrar Skatteverket att rapportera misstänkt penningtvätt måste ändras. Misstänkta penningtransaktioner ska kunna frysas under en begränsad tid. Kontrollen över växlings- och factoringbolagen måste skärpas eftersom dessa i dag används både när svarta pengar tvättas vita och då vita pengar görs om till svarta.

Sparandedirektivet innebär att en privatpersons ränteinkomster ska beskattas i det land där personen är bosatt och inte där pengarna är placerade. I dag omfattas dock inte alla länder i EU av informationsutbytet och inte heller juridiska personer. Vi vill att Sverige ska driva att europeiska stater med nära förbindelser till EU, som t.ex. Schweiz och de olika europeiska ministaterna, också ska tas med i initiativet och därmed förbinda sig till informationsutbyte. Vi vill också att juridiska personer ska omfattas.

I dag sker en rapportering av varuutbyten mellan EU-länder. Genom dagens rapportering bekämpas momsfusket mellan EU-medlemmarna. Detta utbyte kommer från den 1 januari 2010 att utökas. Vi vill att Sverige inom EU och OECD verkar för att integrera även övriga europeiska stater utanför EU och EES, främst de europeiska skatteparadisen, i rapporteringen.

Skatteverket har, och har haft, en rad olika branschprojekt mot skattefusk. Personalliggare kombinerat med oannonserade kontrollbesök inom frisörs- och restaurangbranscherna har visat sig vara ett verksamt instrument. Vi vill utvidga detta system så att alla relevanta branscher och företag omfattas. Vi vill i första hand gå vidare med bygg- och tvätteribranscherna samt med branscher som i hög utsträckning använder sig av underentreprenörer, t.ex. städ- och flyttbranscherna. Vi vill framhålla det initiativ som t.ex. byggbranschen själv har tagit mot oseriösa företag.

Månadsredovisning av anställdas skatter och arbetsgivaravgifter ska ske individuellt och inte, som i dag, med en totalsumma. Det skulle underlätta för Skatteverket att upptäcka om arbetsgivaren betalar in för lite i skatt. En inbetalning på 50 000 kr kan, som det är i dag, gälla för 4 anställda likaväl som för 40. Genom individuell skattedeklaration försvåras redovisning av oriktiga siffror, och det skapas möjlighet att bedöma realismen i inbetalningen. Den anställde ska också själv kunna kontrollera att skatter och avgifter är inbetalda för honom eller henne.

Ett entreprenadavdrag är en lösning där en viss del av betalningen till en underentreprenör hålls inne för att säkra inbetalning av skatter och arbetsgivaravgifter. Syftet är att minska möjligheten till fusk och säkra betalningar av skatter och arbetsgivaravgifter. Vi vill se över de eventuella möjligheterna att införa ett entreprenadavdrag i ett första steg i bygg- och anläggningsbranschen.

Effekterna av det nya systemet för F-skattsedlar bör ses över inte bara ur ett arbetsmarknadsperspektiv utan också ur ett skatteuppbördsperspektiv. Möjligheten att få en F-skattsedel då sökanden har varit inblandad i skattefusk eller annan ekonomisk brottslig verksamhet ska begränsas. En F-skattsedel ska återkallas då en innehavare dömts för skattefusk eller annan ekonomisk brottslighet. Förnyad prövning av F-skattsedel kan ske först efter det att grunderna för indragningen har undanröjts och en karenstid har utgått. Beroende på översynens resultat är vi beredda att pröva Skatteverkets förslag om exempelvis tidsbegränsad F-skattsedel.

För att framgångsrikt slutföra arbetet mot skattefusk i taxibranschen behövs redovisningscentraler till vilka köruppdragen och ersättningsrapporterna kommer. Dagens beställningscentraler kan sköta denna funktion. Krav på anslutning till en redovisningscentral skrivs in som villkor för taxitillstånd. Precis som i fråga om certifierade kassaregister ska införandet förberedas under en övergångsperiod.

Det måste bli lättare för myndigheter att delge varandra information som motverkar skattebrott och grov organiserad brottslighet. Sekretesslagstiftningen och dess tillämpning måste anpassas till detta behov. Både Skatteverkets fiskala avdelning och skattebrottsenheten hindras i dag av regeltolkningar. Då brottsmisstanken hos en myndighet vid fällande dom kan ge fängelsestraff ska sekretess inte längre gälla mellan myndigheter eller, som i Skatteverkets fall, inom myndigheten.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Inbetalning på fel skattekonto, punkt 3 (v)

av Marie Engström (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Sk210 yrkande 3 och bifaller delvis motionerna 2009/10:Sk264 och 2009/10:Sk305.

Ställningstagande

Det har förekommit att skattskyldiga vid inbetalning till ett skattekonto betalat in pengar till fel konto eller angivit fel OCR-nummer. Det har visat sig vara misstag som är svåra att rätta till. Många upplever att det är både kostnads- och tidskrävande att få till stånd en rättelse, om ens möjligt. Den skattskyldige kan bl.a. bli hänvisad till att starta en civilrättslig process mot den person som felaktigt fått pengar insatta på sitt skattekonto.

Många gånger framförs vikten av att underlätta för t.ex. småföretag och att krångel och byråkrati inte får hindra entreprenörsandan. Att misstag ska kunna rättas till på ett rimligt sätt är viktigt, inte minst för att upprätthålla rättstryggheten.

Jag menar därför att regeringen bör ta initiativ till att lagstiftningen ses över så att problemen med felaktiga inbetalningar kan hanteras på ett godtagbart sätt inom ramen för skattebetalningslagen. Det kan t.ex. ske genom att regeringen beaktar frågan i samband med beredningen av Skatteförfarandeutredningens förslag.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Skatteflyktslagen, punkt 7 – motiveringen (s, v, mp)

av Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Helena Leander (mp), Hans Olsson (s) och Birgitta Eriksson (s).

Ställningstagande

Vi anser att skatteflyktslagen är ett viktigt instrument i Skatteverkets och domstolarnas arbete med att motverka olika former av avancerade skatteupplägg och kringgåendeförfaranden och är i motsats till utskottets majoritet över huvud taget inte beredda att överväga att den avskaffas.

Generalklausulen mot skatteflykt ska förhindra skatteupplägg som inte är affärsmässigt motiverade. Några uppmärksammade domar i Regeringsrätten har aktualiserat frågan om skatteflyktslagen har avsedd effekt. Många menar att det är uppseendeväckande att de transaktioner som populärt kallas räntesnurror har varit möjliga trots skatteflyktsklausulen. Skatteflyktslagen har inte heller stoppat skattefria uttag från svenska bolag i form av lån från utländska holdingbolag.

Vi kan konstatera att regeringen har tvingats vidta direkta åtgärder för att komma till rätta med räntesnurrorna (prop. 2008/09:65, bet. 2008/09:SkU19). I ärendet förutsattes det att skatteflyktslagen kommer att kunna tillämpas på vissa förfaranden som syftar till att kringgå de nya reglerna. Regeringen har följt upp frågan genom ett uppdrag till Skatteverket att utvärdera om den valda lösningen förebygger skatteplanering med ränteavdrag på avsett sätt och hur möjligheterna att tillämpa lagen (1995:575) mot skatteflykt förbättrats genom den nya lagstiftningen. Regeringen har också vidtagit åtgärder för att stoppa skattefria uttag från svenska bolag i form av lån från utländska holdingbolag.

Skatteflyktslagen är ett viktigt instrument i Skatteverkets och domstolarnas arbete med att motverka olika former av avancerade skatteupplägg och kringgåendeförfaranden. Mot bakgrund bl.a. av att skatteflyktslagen inte har kunnat tillämpas i de aktuella fallen bör enligt vår mening en översyn av skatteflyktslagen vara inriktad på att säkra skatteflyktslagen som ett effektivt instrument i Skatteverkets arbete med att förhindra upplägg som inte är affärsmässigt motiverade och enbart görs i syfte att kringgå svensk skattelagstiftning.

Särskilda yttranden

1. Skatte- och avgiftskontroll m.m., punkt 1 (v)

Marie Engström (v) anför:

Vänsterpartiet har i flera sammanhang tagit upp frågan om att införa en schablonskatt. Vi menar att detta kan vara en viktig del i förenklingsarbetet eftersom det skulle underlätta såväl för skattemyndigheterna som för den enskilde företagaren. Vi skulle dessutom få ett system som på ett effektivt sätt skulle förhindra skatteundandragande. Skatteverket har i rapporter skisserat hur schablonbeskattning ska kunna användas.

Schablonbeskattning lämpar sig bäst i kontantbranscher som t.ex. restaurang-, frisör- eller taxibranscherna. Vi kan tänka oss att i ett första steg genomföra försök i en eller flera branscher. En övergång till schablonbeskattning bör främst vara ett frivilligt val, och möjligheten att använda konventionell beskattning ska kunna finnas kvar. Det finns förebilder från andra europeiska länder där man genomfört förändringar med gott resultat.

Det finns invändningar mot att en schablon inkräktar på kravet om rättvis beskattning och innebär mindre exakthet för den enskilde. Vissa menar att rättstryggheten kan sättas ur spel. Man bör vara medveten om att en schablon i sig innebär att träffsäkerheten blir mindre exakt. Vi anser att detta vägs upp av andra positiva effekter såsom enkelhet och möjlighet att minska fusk.

2. Betalning av skatter och avgifter, punkt 2 (s, v, mp)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Helena Leander (mp), Hans Olsson (s) och Birgitta Eriksson (s) anför:

För många småföretag är inbetalningen av de anställdas sociala avgifter och skatter den enskilt största utgiften i månaden. I de fall där det uppstår likviditetsproblem i dessa företag och man inte mår med att betala in dessa avgifter i tid går fordringen efter en månad direkt till Kronofogdemyndigheten, och företaget får en betalningsanmärkning. Det är något som i dagens Sverige kan ställa till med mycket stora problem för små företag när det gäller kreditvärdighet, att öppna konton eller helt enkelt att handla på faktura hos andra företag.

Naturligtvis ska alla företag betala in arbetsgivaravgifterna och skatterna för de anställda i tid. Men i de fall då man inte klarar av detta borde det vara möjligt att göra upp en avbetalningsplan hos skattemyndigheten. En sådan avbetalningsplan skulle kunna rädda företaget från att få en betalningsanmärkning och skapa den respit som ibland behövs för att få en bättre likviditet. I dag är detta inte möjligt, och detta kan skapa onödiga problem för företag som hamnar i denna situation.

Skatteverket har i dag möjlighet att bevilja anstånd vid synnerliga skäl. Syftet med bestämmelsen är att vid tillfälliga betalningsproblem kunna medge den skattskyldige en kortare tidsfrist för att skaffa fram pengar att betala skatt som inte ska ändras. Särskild restriktivitet iakttas när det gäller näringsidkare, och det ska klart framgå att anståndet inte leder till kreditförluster för det allmänna. Utrymmet för anstånd innan kravet går över till Kronofogdemyndigheten är således mycket begränsat.

Vi anser att de små företagen bör ha en rimlig möjlighet att diskutera och träffa avtal om avbetalning med Skatteverket innan en fordran hamnar hos Kronofogdemyndigheten och företagaren får en betalningsanmärkning som i värsta fall omöjliggör fortsatt verksamhet.

Skatteförfarandeutredningen har lagt förslag som bl.a. berör företagens möjlighet till anstånd. Vi avvaktar nu resultatet av regeringens överväganden i denna del.

3. Skriftliga svar från Skatteverket, punkt 4 (v)

Marie Engström (v) anför:

Det kan finnas tillfällen då en näringsidkare vill förvissa sig om hur hon eller han ska agera för att inte begå rättsliga fel. Ett vanligt sätt är att skriva till Skatteverket. Trots att näringsidkaren handlat i enlighet med det skriftliga svaret kan Skatteverkets svar komma att överprövas vid ett senare tillfälle, t.ex. vid en revision. Trots att samma omständigheter råder vid båda tillfällena har det hänt att olika bedömningar gjorts. Det betyder att det skriftliga svaret inte gäller längre utan det är beslutet med anledning av revisionen som blir gällande.

Jag anser att om de omständigheter som ligger till grund för det skriftliga svaret överensstämmer med dem som föreligger vid revisionstillfället, bör bedömningen som gjorts vid det första tillfället (det skriftliga svaret) gälla. För att skapa trovärdighet för systemet är det viktigt att den skattskyldige känner sig trygg med myndigheters skriftliga besked.

4. Folkbokföringsfrågor, punkt 10 (s)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Britta Rådström (s), Hans Olsson (s) och Birgitta Eriksson (s) anför:

Samordningen mellan myndigheter som handlägger och stöder asylsökande fungerar i dag alltför dåligt. Det gäller såväl statliga myndigheter, såsom Migrationsverket, Försäkringskassan och polisen, som kommunernas socialförvaltningar. Många asylsökande är också osäkra på vilka regler och vilken lagstiftning som gäller. Det finns ett antal människor i Sverige som är helt övertygade om att de fått möjlighet att stanna permanent fast myndighetsbeslutet endast avser ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Det s.k. samordningsnumret leder ofta till att både den berörde enskilde och olika myndigheter utgår ifrån att beslutet är permanent. Det finns ingen möjlighet för t.ex. Försäkringskassan eller socialförvaltningarna att

se om uppehållstillståndet är tillfälligt eller permanent. Ett sätt att försöka bringa ordning och reda är naturligtvis att öka myndigheternas möjligheter till samordning, och detta skulle t.ex. kunna ske genom att samordningsnumret markeras i folkbokföringen så att det framgår om personerna har ett tillfälligt uppehållstillstånd. Det skulle underlätta för samtliga inblandade och även göra det lättare för den enskilde att förstå sin egen situation.

Vi anser att åtgärder behövs för att öka samordningen och tydligheten när det gäller de olika typerna av uppehållstillstånd och utgår ifrån att regeringen beaktar detta behov vid sina överväganden med anledning av Folkbokföringsutredningens förslag.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:Fi242 av Hans Olsson (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för identifikationssystem byggda på biometri.

2009/10:Fi299 av Lars Ohly m.fl. (v):

46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att prioritera kampen mot ekobrott och skattefusk.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa penningtvätt.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fullständigare informationsutbyte inom EU och Europa.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om momsusk.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om personalliggare och oannonserade kontrollbesök.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om individuell skatteinbetalning.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna till ett entreprenadavdrag.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om prövning och återkallande av F-skattsedel.
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om redovisningscentraler.
55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det lättare att utbyta information om brottsmisstänkta.

2009/10:Sk202 av Magdalena Andersson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet till byte av personuppgifter för personer som lever under hot från närstående eller en tidigare partner.

2009/10:Sk208 av Marie Engström m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvärdering av fakturamodellen.

2009/10:Sk210 av Marie Engström m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om giltigheten av skattehandläggares skriftliga svar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av rutiner vid misstagsbetalningar.

2009/10:Sk218 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen och rättegångskostnaderna runt skattetvister.

2009/10:Sk220 av Phia Andersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utökade möjligheter för Skatteverket att göra oannonserade stickprovskontroller hos företag.

2009/10:Sk226 av Mats G Nilsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införandet av en skatteamnesti.

2009/10:Sk228 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att personer med skyddad identitet garanteras ett fullgott skydd.

2009/10:Sk231 av Marie Engström m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvärdering av lagen om ett tillfälligt anstånd med inbetalning av skatt.

2009/10:Sk233 av Tina Acketoft (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda och ta fram förslag för att öka ungdomars möjligheter att driva ferieföretag.

2009/10:Sk238 av Karin Pilsäter och Fredrik Malm (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklad betalning genom att endast träningskostnader över 100 kr debiteras.

2009/10:Sk248 av Ameer Sachet (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skatteparadisen ska stoppas via skatteavtal och andra regleringar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD kraftfullt ska driva på i kampen mot skatteparadisen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige via EU och OECD ska verka för en samverkan mellan Europa och USA för reglering av skatteparadisen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att europeiska skatteparadis som Liechtenstein, Monaco och Andorra liksom Schweiz utifrån olika avtal som de vill ha eller få del av med EU systematiskt pressas att godkänna skatteavtal och andra regleringar som gör att de upphör att vara skatteparadis.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket ska ges i uppdrag att närmare kontrollera skattekonsultbranschens rådgivning.

2009/10:Sk250 av Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge dispenser till småföretagare så att de slipper byta ut sina kassaregister före 2010.

2009/10:Sk255 av Stefan Wikén m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ersätta fakturamodellen med en för småföretag mer anpassad hantering.

2009/10:Sk262 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en schablonbeskattning i Sverige.

2009/10:Sk264 av Susanne Eberstein (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av Skatteverkets hantering av skattekonton.

2009/10:Sk275 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Claes-Göran Brandin (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om huvudentreprenörens ansvar för sina underentreprenörers laglydighet och skatteinbetalningar.

2009/10:Sk277 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa avbetalningsplaner hos skattemyndigheten.

2009/10:Sk281 av Thomas Strand (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att minska företagares regelkrångel i samband med ROT-avdrag.

2009/10:Sk283 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sekretesskyddade unga.

2009/10:Sk284 av Hans Stenberg och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utvecklat gränsöverskridande myndighetsarbete och skärpt kontroll av företag.

2009/10:Sk285 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige med olika politiska medel ska verka för avtal och regleringar som gör att skatteparadiserna inte kan användas för skatteflykt, ekonomisk brottslighet och terrorism.

2009/10:Sk286 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ändrade skatteregler för småföretagare.

2009/10:Sk291 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringsstöd för certifierade kassaregister till butiker och andra servicegivare.

2009/10:Sk294 av Bengt-Anders Johansson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten och det allmänna som arbetsgivare bör redovisa skatter och avgifter på lönebesked till sina anställda.

2009/10:Sk301 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över betalningskrav mot enskilda medborgare.

2009/10:Sk305 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket när det gäller felaktiga inbetalningar på skattekonto.

2009/10:Sk306 av Oskar Öholm (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om civilstånd.

2009/10:Sk308 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre synlighet vid skatteuttag.

2009/10:Sk314 av Johan Linander och Annika Carlsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som har skyddade personuppgifter måste kunna vända sig till domstol utan att riskera att få sin identitet röjd.

2009/10:Sk322 av Hans Stenberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att motarbeta svartarbete.

2009/10:Sk330 av Andreas Norlén och Maria Plass (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av regelverket kring beskattningsbesluts verkställbarhet och anstånd med skattebetalning.

2009/10:Sk332 av Katarina Brännström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra Skattemyndighetens möjligheter att kontrollera att löner, skatter och sociala avgifter när det gäller utländska företag och arbetare följer EU:s regelverk.

2009/10:Sk336 av Matilda Ernkrans och Lennart Axelsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av om gränsbeloppet på fyra prisbasbelopp i lagen om kassaregister kan slopas.

2009/10:Sk340 av Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en förändrad lagstiftning som möjliggör ökad tillämpning av skönstaxering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en förändrad lagstiftning så att uppskattning av inkomsten vid skönstaxering av arbetsinkomster som inte kan hänföras till någon arbetsgivare ska göras i inkomstslaget näringsverksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en förändrad lagstiftning som möjliggör skönstaxering av personer som har inkomster eller tillgångar, men som inte kan eller inte vill redogöra för varifrån de kommer.

2009/10:Sk341 av Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket ska kunna göra riktade kontroller på arbetsplatser.

2009/10:Sk342 av Ameer Sachet (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den generella kontrolluppgiftsskyldigheten rörande tillgångar och skulder snarast återinförs.

2009/10:Sk353 av Raimo Pärssinen m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillfälliga uppehållstillstånd och folkbokföring.

2009/10:Sk363 av Sven Bergström och Åke Sandström (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett förändrat löneredovisningssystem som tydligt synliggör arbetsgivaravgiftens andel i den totala lönesumman.

2009/10:Sk368 av Jörgen Johansson och Birgitta Sellén (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av rättsläget i relationen mellan företagare och samhälle.

2009/10:Sk372 av Bertil Kjellberg och Lena Asplund (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även privata fotografer ska kunna ta foton för pass, nationella ID-kort, körkort och bank-ID-kort.

2009/10:Sk383 av Hans Unander m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över det administrativa förfarandet kring flygbränsleskatten.

2009/10:Sk387 av Staffan Anger och Fredrik Schulte (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av skatteflyktlagen (1995:575).

2009/10:Sk391 av Fredrik Schulte (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla källskattesystemet.

2009/10:Sk396 av Sylvia Lindgren och Tommy Waidelich (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kontroll och samarbete för att bekämpa skattefusk, skydda seriösa företagare och begränsa utnyttjandet av människors utsatthet.

2009/10:Sk400 av Anders Åkesson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ses över i syfte att möjliggöra folkbokföring under ”del av året” för boende i fritidshus.

2009/10:Sk406 av Anders Åkesson och Per Åsling (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skattereduktionen för hushållstjänster bör reformeras så att den införda förenklingen av skattereduktionen för ROT-avdrag inte påverkar företagens likviditet och administrativa arbetsbörda.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kontrollansvaret för ROT-avdrag bör åläggas Skatteverket.

2009/10:Sk407 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartarbete och social dumpning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta ett trepartsråd mot skattefusk och social dumpning.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att göra huvudentreprenörer ansvariga för underentreprenörers inbetalning av skatter och arbetsgivaravgifter.

2009/10:Sk412 av Marie Engström m.fl. (v):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om schablonbeskattning.

2009/10:Sk415 av Marianne Kierkemann (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om synliga arbetsgivaravgifter.

2009/10:Sk430 av Cecilia Widegren och Anna Tenje (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en direkt schablonanvisning till jobbskatteavdraget på löntagares lönespecifikation.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmuntra arbetsgivare att redovisa sociala avgifter på löntagares lönespecifikation.

2009/10:Sk433 av Lisbeth Grönfeldt Bergman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om dagens brister i det svenska personnummersystemet.

2009/10:Sk446 av Tomas Tobé (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förlängd uppbördstid för arbetsgivaravgifter och egenavgifter.

2009/10:Sk453 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förlängd uppbördstid för småföretagare.

2009/10:Sk454 av Emma Carlsson Löfdahl (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barn till separerade föräldrar med gemensam vårdnad kan vara folkbokförda på två adresser.

2009/10:Sk461 av Helena Bargholtz (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetsgivarna ska åläggas att utforma lönebeskeden till de anställda så att samtliga arbetsgivaravgifter visas.

2009/10:Sk471 av Anti Avsan (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skatteprocesser mellan företag och Skatteverket.

2009/10:Sk481 av Claes-Göran Brandin och Lars Mejern Larsson (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om legitimationsplikt och närvaroredovisning på byggarbetsplatser samt om att dessa krav även ska omfatta entreprenörer och underentreprenörer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om personalliggare i byggbranschen och oanmälda kontroller av dessa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om individuell redovisning av skatter och avgifter inom byggbranschen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en restriktivare hållning till F-skattsedel till personer som är dömda för skattefusk och ekonomisk brottslighet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av lagstiftning mot bulvaner och målvakter inom byggbranschen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket ska se till att vissa offentliga uppgifter om företag ska finnas tillgängliga via Internet och ska utveckla sin informationsverksamhet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa missbruk av ersättningar från olika delar av välfärdssystemet.

2009/10:Sk485 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka och utöka insatsen för bekämpande av ekonomisk brottslighet.

2009/10:Sk487 av Emma Henriksson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten till och konsekvenserna av dubbel folkbokföringsadress för barn med dubbelt boende.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten till och konsekvenserna av dubbel folkbokföringsadress för personer med dubbel bosättning.

2009/10:Sk496 av Annika Qarlsson och Per Åsling (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenkla hanteringen av ROT- och RUT-avdraget till ett tvåpartssystem mellan kunden och skattemyndigheten.

2009/10:Sk506 av Marianne Watz (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett mer restriktivt användande av personnummer, för att värna den personliga sfären.

2009/10:Sk509 av Andreas Norlén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av systemet med skattenämnder.

2009/10:Sk515 av Ronny Olander och Siw Wittgren-Ahl (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kontroll och samarbete för att bekämpa skattefusk och begränsa utnyttjandet av människors utsatthet.

2009/10:Sk523 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det läggs fram förslag till åtgärder som begränsar möjligheten att få F-skattsedel för näringsidkare som varit inblandade i skattefusk eller annan brottslig verksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det läggs fram förslag till åtgärder som ökar möjligheten att återkalla F-skattsedel när näringsidkare varit inblandad i skattefusk eller annan brottslig verksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att effekterna av de nya F-skattsedelreglerna ska utvärderas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett system med tidsbegränsade F-skattsedlar aktualiseras som en möjlighet.

2009/10:Sk531 av Margareta Cederfelt (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta hushållen själva sköta inbetalningar av husavdraget.

2009/10:Sk533 av Birgitta Ohlsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om hur svensk lagstiftning bör ändras för att tillgodose behoven hos barn födda efter värdmödraskap.

2009/10:Sk536 av Mikael Oscarsson och Holger Gustafsson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skattetillägg.

2009/10:Sk540 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att synliggöra skatter på lönebeskedet.

2009/10:Sk545 av Henrik von Sydow (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anstånd med betalning av skatteskuld automatiskt bör ges vid överklaganden om det inte är uppenbart att ett överklagande inte kan leda till en ändring.

2009/10:Sk546 av Henrik von Sydow (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa möjligheterna att påföra skattetillägg och anpassa reglerna kring skattetillägg till Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

2009/10:Sk548 av Anna Kinberg Batra och Gustav Blix (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att synliggöra sociala avgifter i deklarationen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att redovisa arbetsgivaravgifter för statligt anställda.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa källskattesystemet.

2009/10:Sk553 av Camilla Lindberg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av tredjemansrevision utan brottsmisstanke.

2009/10:Sk556 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att sparandedirektivet och dess informationsutbyte tillämpas fullt ut inom EU och gentemot andra stater som EU träffar skatteavtal med.

2009/10:Ju409 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kassaregistren bör obligatoriskt omcertifieras då en restaurang byter ägare.

2009/10:Sf322 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda frågan om problemet med arbetsgivare som anställer s.k. svart arbetskraft och återkomma med förslag till åtgärder.

2009/10:Sf334 av Kjell Eldensjö (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hinderprövning i fall med två i Sverige icke folkbokförda personer bör centraliseras till skattekontor med specialkompetens.

2009/10:Sf346 av Anita Brodén (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrade möjligheter att erhålla svensk legitimationshandling för utländsk inflyttad.

2009/10:N476 av Tomas Eneroth m.fl. (s, v, mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa den svarta ekonomin och osund konkurrens inom besöksnäringen.